BUREAU

stroom

Gemeente Bergen op Zoom, jan – mei 2024

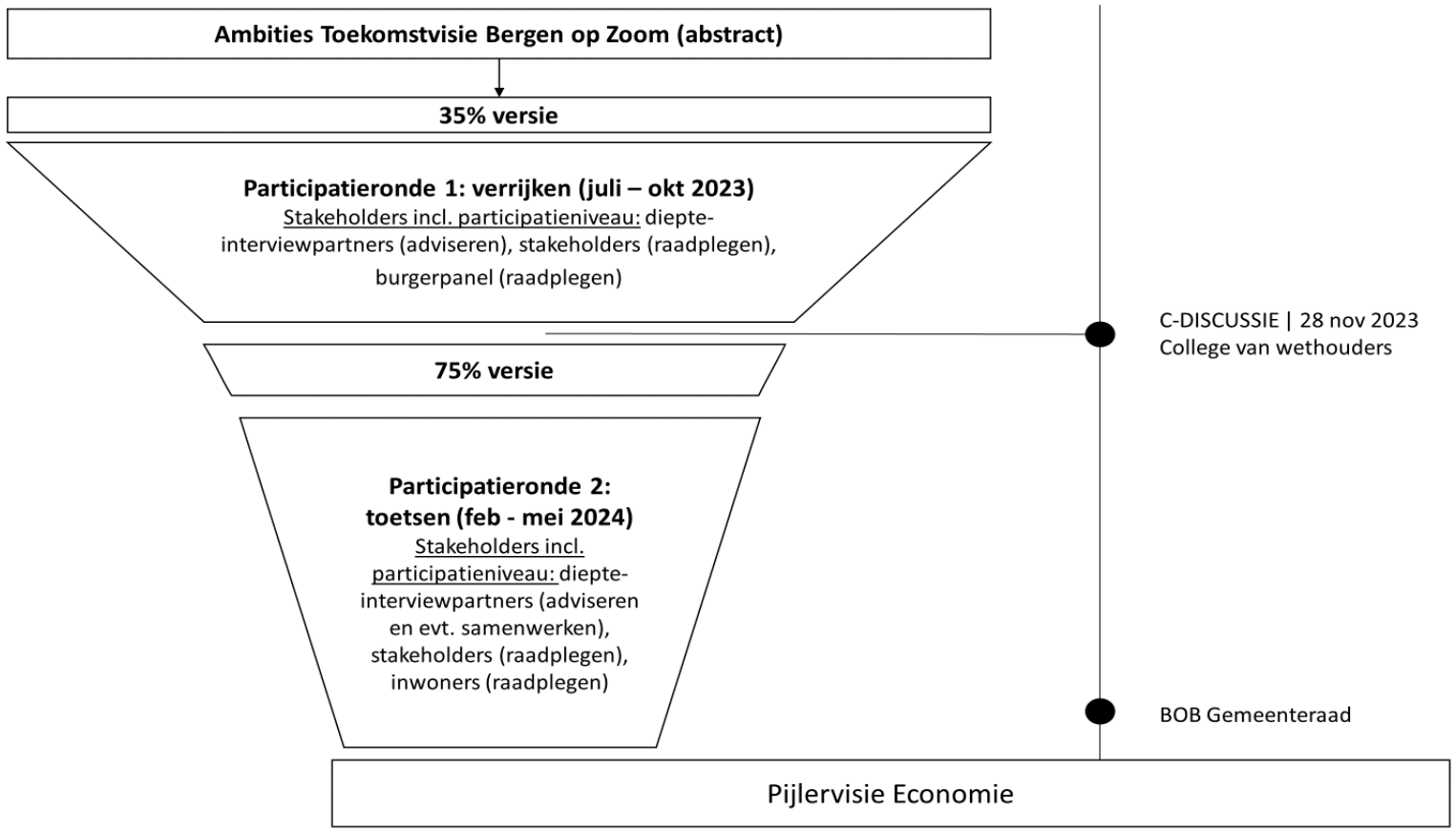
Participatieverslag Pijlervisie Economie

Inhoudsopgave

- Het participatieproces
  - Terugblik participatieronde 1
  - Opzet en doel participatieronde 2
  - De praatplaat
- Participatieactiviteiten
  - Jongeren
  - Online platform
  - Stakeholders: inspiratiemiddag en bedrijvenkaravaan
  - Inwonersparticipatie: Straatparticipatie, Online vragenlijst, Burgerpanel
  - Het resultaat
- Bijlagen
  - 1. Resultaten stakeholderparticipatie
  - 2. Resultaten inwonerparticipatie
  - 3. Resultaten jongerenparticipatie

Het participatieproces

In een getrechterd participatieproces werd input opgehaald voor het eindproduct: Pijlervisie Economie.

Terugblik: participatieronde 1

- **Diepte interviews**. Het projectteam van de gemeente voerde zelf diepte-interviews met 15 partners: 3 uit elk economisch domein. Deze diepte interviews leverde enkele nieuwe inzichten op en bevestigden bovenal dat er keuzes gemaakt moeten worden.
- **Online vragenlijst stakeholders.** Via een online vragenlijst konden stakeholders meedenken over thema's die voor hen relevant waren: arbeidsmarkt, vestigingsklimaat, bedrijventerreinen, nieuwe economie, circulaire en duurzame economie, en vrijetijdseconomie. In totaal dachten 20 stakeholders mee.
- **Online vragenlijst burgerpanel.** Inwoners (het burgerpanel) van Bergen op Zoom werden via een vragenlijst geraadpleegd. In totaal dachten 425 inwoners mee, waaronder mensen in loondienst (40%), gepensioneerden (38%), ZZP'ers (9%) en overige (13%).
- **Stakeholdersessie.** De deelnemers van de diepte-interviews aangevuld met enkele andere stakeholders, spraken in kleine groepen over relevante thema's.

Opzet en doel participatieronde 2

Doelen

- Inwoners en stakeholders meenemen in het verhaal / de verhalen van de Pijlervisie Economie.
- Inwoners en stakeholders aanmoedigen om toetsend input te geven voor het verhaal / de verhalen van de Pijlervisie Economie.

Stakeholders

- Inwoners Bergen op Zoom
  - Speciale aandacht voor jongeren, de beroepsbevolking en inwoners met een lagere sociaal economische status
- Stakeholders
  - Diepte-interview partners en andere bedrijven, stichtingen en verenigingen in Bergen op Zoom

De praatplaat

- Het verhaal van de Pijlervisie Economie op hoofdlijnen.
- Doel: in gesprek over de Pijlervisie Economie.
  - Middel voor gesprek tijdens de participatie.
  - Product om de komende jaren interne en externe stakeholders mee te nemen in het verhaal van de Pijlervisie.

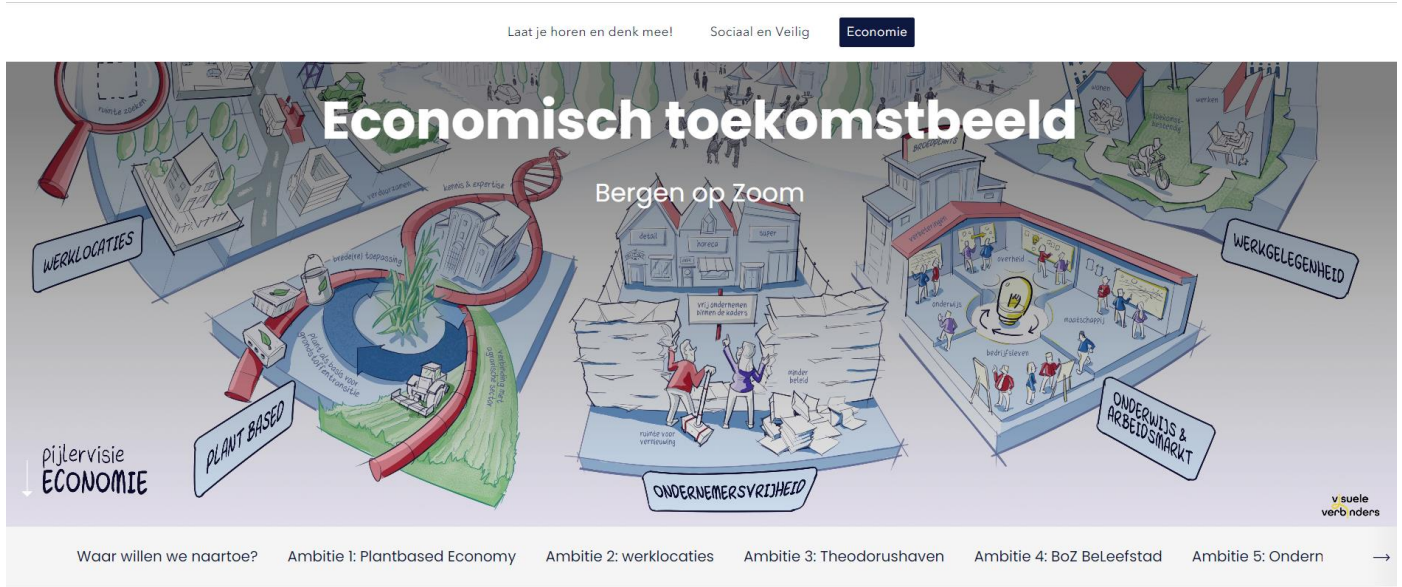

Gemeente Bergen op Zoom
ECONOMISCH TOEKOMSTBEELD
Bergen op Zoom
HAVEN
multimodaal
duurzaamste van Nederland
nieuwe terminals
benutten watergebonden kavels
groeien
VRIJE TIJD
waterrijk beleven
natuurlijk beleven
cultuur beleven
historisch beleven
toeristen toestroom
beleefstad
brabantse wal
binnenschelde
de nieuwe economie
WERKLOCATIES
juiste bedrijf op de juiste plek
ruimte zoeken
verduurzamen
WERKGELEGENHEID
2035 inwoners
Bergen op Zoom
2035 banen
wonen
werken
toekomst-bestendig
PLANT BASED
kennis & expertise
brede(re) toepassing
plant als basis voor grondstoffentransitie
verbinding met agrarische sector
ONDERNEMERSVRIJHEID
detail
horeca
super
vrij ondernemen binnen de kaders
minder beleid
ruimte voor vernieuwing
BROEDPLAATS
verbeteringen
overheid
onderwijs
maatschappij
bedrijfsleven
ONDERWIJS & ARBEIDSMARKT
pijlervisie
ECONOMIE
visuele verbinders

Participatieactiviteiten: jongeren

- Brainstorm met jeugdraad over ‘hoe jongeren bereiken’? Het advies: werken met leerlingenraden van scholen is het meest kansrijk.
- Door jeugdraad gekoppeld aan leerlingenraad ‘t Rijks.
- De vragenlijst inwonersparticipatie is samen met drie leden van de leerlingenraad omgeschreven richting jongeren.
- Uiteindelijk…
  - …hebben enkele jongeren uit het netwerk van de jeugdraad de vragenlijst ingevuld.
  - …hebben enkele leerlingen uit HAVO 4 van ‘t Rijks de vragenlijst ingevuld tijdens een lesuur Maatschappijleer.
- In totaal leverden 13 jongeren input.

Participatieactiviteiten: online platform

- Bergenopzoom2035.nl
- Bergen op Zoom als fijne plek om te wonen, werken, leven en ondernemen.
- Één plek met op hoofdlijnen informatie over de Pijlervisies Sociaal & Veilig en Economie.
- Ondersteunden aan de praatplaat
- De hub voor participatie:
  - Invullen vragenlijst
  - Info over de straatparticipatie
  - Info over het participatieproces
- Pagina Economie: 349 keer bekeken

Participatieactiviteiten: inspiratiemiddag

- Do 29 februari in het Patronaat
- Ongeveer 100 gasten uit het Bergse bedrijfsleven
- Doelen
  1. De aanwezigen inspireren, door een verhaal van Keynote spreker Mathijs Bouman.
  2. De aanwezigen kennis laten maken met het verhaal van de Pijlervisie, door een panelgesprek en gesprekken rond de praatplaat.
  3. Het Bergse bedrijfsleven samenbrengen om te netwerken.
- Resultaat
  - Een interessant verhaal van Mathijs Bouman over o.a. transities.
  - Een eerlijk panelgesprek, waar er ook ruimte was voor de positie/rol van het mkb.
  - Positieve geluiden op de lijn van de Pijlervisie Economie.
  - Een geslaagde netwerkborrel / diner, waar volop werd nagepraat.

HET
PATRONAAT
Lourdesplein 1

Participatieactiviteiten: bedrijvenkaravaan

- Interviews door het kernteam Economie met 13 bedrijven over:
  - De nieuwe economie & plantbased economy
  - Arbeidsmarkt en onderwijs
  - Bergen op Zoom BeLeefstad (VTE)
  - Binnenstad
  - Werklocaties
  - Haven
  - Retail

De resultaten van de bedrijvenkaravaan zijn te vinden in bijlage 1.

Participatieactiviteiten: inwoners

- Straatparticipatie
- Vragenlijst
  - Inwonersbreed, online en tijdens straatparticipatie
  - Burgerpanel

Participatieactiviteiten: straatparticipatie

- Wanneer: 2 maart
- Waar: op 4 plekken in de gemeente
  - Het Zonneplein, Bergen op Zoom Oost
  - De Binnenstad
  - De Zeeland,
  - Vogelzangplein Halsteren
- Hoe:
  - Vragenlijst
  - Één druk op de knop stellingen participatie
  - Praatplaten
  - Gesprekken met beleidsadviseurs, burgermeester en wethouders

Participatieactiviteiten: straatparticipatie

BN DeStem

Weer TV-Gids Digitale Krant Shop

REGIO NIEUWS SPORT PLAY PODCAST FEELGOOD PUZ

Wijzig Bergen op Zoom ▸ Net Binnen 112 nieuws Van de lezer Uit-tips Eten en drinke

▲ Burgemeester Margo Mulder gaat dit weekend met inwoners in gesprek over welke kant het op moet met Bergen op Zoom. © Marina Popova/Pix4Profs

Meer winkels en sportmogelijkheden? Bergenaren kunnen zaterdag meedenken over de toekomst

BERGEN OP ZOOM - Wie zaterdag boodschappen doet, kan zomaar burgemeester Margo Mulder of wethouders Joey van Aken en Dominique Hopmans tegen het lijf lopen. Die gaan, samen met medewerkers van de

BN DeStem

Weer TV-Gids Digitale Krant Shop

REGIO NIEUWS SPORT PLAY PODCAST FEELGOO

Wijzig Bergen op Zoom ▸ Net Binnen 112 nieuws Van de lezer Uit-tips Ete

▲ Medewerkers van de gemeente en burgemeester en wethouders gingen zaterdag op pad om i te ondervragen. © Marina Popova/Pix4Profs

Halsterenaar hoeft voor boodschappen het dorp niet uit; voor dagje uit niet naar Bergen op Zoom

ZUIDWEST UPDATE

LUISTER LIVE KIJK LIVE ZOE

UWS GEMIST GIDS PODCASTS OMBUDSMAN

BERGEN OP ZOOM

Bergen op Zoom met inwoners in gesprek over wonen, werken en vrije tijd

28 FEBRUARI 2024

De gemeente verzamelt inbreng voor de diverse pijlervisies, waar Bergen op Zoom momenteel aan werkt. (Pixabay)

HAN VERBEEM

Bergen op Zoom vraagt de inwoners naar hun mening over wonen, werken en vrijetijdsbesteding in de gemeente. Daarvoor houdt het Bergse college zaterdagochtend 2 maart inwonergesprekken. Zowel burgemeester Margo Mulder als wethouder Joey van Aken en Dominique Hopmans staan dan klaar om met belangstellenden een praatje aan te knopen.

Op deze dag praat je met de burgemeester over de toekomst van Bergen op Zoom

Waar word jij blij van in Bergen op Zoom, en waarvan juist niet? Binnenkort kun je je verhaal kwijt bij Bergse burgemeester Margo Mulde Begin maart kun je als inwoner in gesprek met medewerkers van de gemeente over wonen, werken, leven en ondernemen in Bergen op Zoo

Participatieactiviteiten: straatparticipatie

- Resultaat: **ruim 300 inwoners** dachten mee over thema's voor Economie en Sociaal & Veilig
  - 60 vragenlijsten
  - 90 korte gesprekken met individuen, partners of vrienden(groepen)
  - 278 antwoorden voor druk op de knop participatie (minstens 150 inwoners)
- In het kort: wat leeft bij inwoners?
  - Veiligheid en leefbaarheid (schoon) rondom hun eigen woonplek
  - De leegstand in en toekomst van de binnenstad
  - Sporten en bewegen op straat: mogelijkheden of het ontbreken daarvan, voor bv. kinderen
  - Onderwijs bv. nabijheid van VMBO scholen
  - Cultuur: voldoende te doen, gebruik panden
  - Betaalbaar wonen
- Alle resultaten in bijlage 2

Participatieactiviteiten: straatparticipatie

Participatieactiviteiten: inwoners

- Sleutelfiguren via de mail benaderd, om input op te halen bij Bergenaren die de (participatie van de) gemeente BoZ minder snel of niet bereikt.
- Input ontvangen van Ulu Moskee
  - Wat: Hebben gezamenlijk de vragenlijst ingevuld.
  - Wie:
    - Aantal leden van de tweede generatie
    - Voldoende kennis van de Nederlandse taal
    - Maximaal VMBO afgerond
    - Werkend als fabrieksarbeider of vergelijkbaar niveau
  - Positief! Leveren ook in de toekomst graag een actieve bijdrage in onderwerpen die de gemeente raken.

Participatieactiviteiten: vragenlijst

- Wat: gecombineerde vragenlijst PV Economie en PV Sociaal en veilig met vragen over: onderwijs, zorg en welzijn, veiligheid, sport, cultuur, werken, winkels in de binnenstad en een dagje uit.
- Doel: inhoud van de Pijlervisie op een laagdrempelige manier toetsen bij inwoners.
- Resultaat: **597x** ingevuld
  - 60x straatparticipatie
  - 157x online
  - 380x burgerpanel
- Resultaten in de bijlage

Het resultaat: de aantallen

- Ruim 100 gasten uit het Bergse bedrijfsleven werden betrokken en/of geïnspireerd.
- Ruim 850 inwoners dachten mee.
- De gemeente was zichtbaar op straat én in de media. Een geluid dat de gemeente openstaat om naar inwoners te luisteren, door ze op te zoeken.
- Een groep van de Ulu Moskee gaf input.
- HBO studenten en HAVO 4 – leerlingen dachten 13 keer mee.
- Gezinnen met kinderen en andere lastiger te bereiken inwoners werden bereikt door de locatiekeuzes in de straatparticipatie.

Bijlagen

Bijlage 1. Resultaten stakeholderparticipatie (bedrijvenkaravaan)

Bijlage 2. Resultaten inwonerparticipatie

Bijlage 3. Resultaten jongerenparticipatie

BUREAU stroom

Bijlage 1

Resultaten stakeholderparticipatie / bedrijvenkaravaan

Inleiding

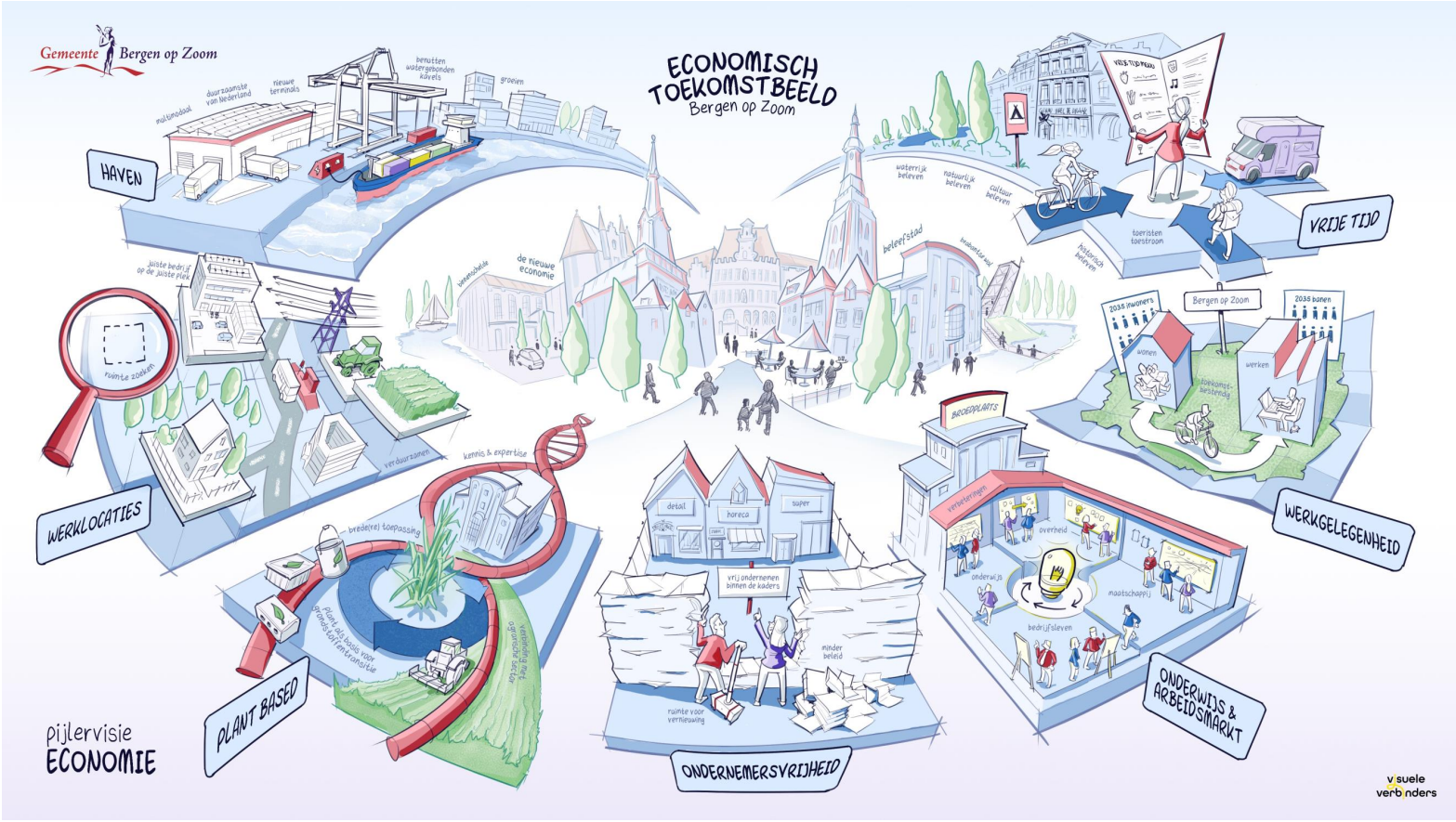
In duo’s trekt het kernteam Economie langs bedrijven in Bergen op Zoom.

Elk duo heeft een eigen focus: Bergen op Zoom BeLeefstad (VTE) en binnenstad ondernemers (retail); en werklocaties, haven en retail.

In totaal zijn 13 bedrijven gesproken.

De gesprekken

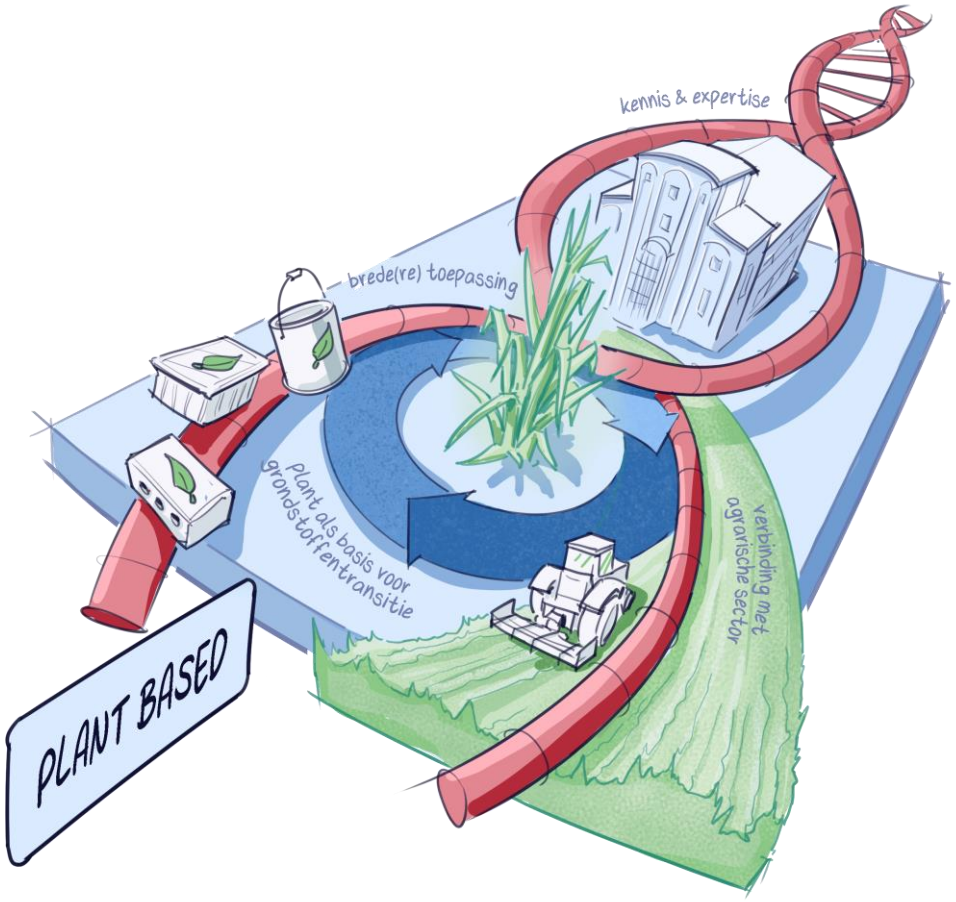
Naast vragen over Bergen op Zoom Beleefstad, binnenstad, retail, haven en werklocaties, werden ook vragen gesteld over ‘de nieuwe economie & plantbased economy’ en ‘arbeidsmarkt en onderwijs’.

Nieuwe economie en Plantbased Economy

Algemeen:
- De betrokken bedrijven zijn bekend met de term ‘plantbased economy’.
- Er is momentum in plantbased economy door problemen rondom plastic recycling en PFAS.
- Plantbased economy wordt gezien als kansrijk en positief.
- Over de huidige situatie wordt gezegd: transitie is nooit af, het kan altijd beter.
- De geïnterviewde bedrijven vinden dat plantaardige oplossingen de toekomst hebben.
- De betrokken bedrijven zijn al bezig met de nieuwe economie.

Aandachtspunten:
- Een bedrijf vindt dat zij verantwoordelijk zijn om hun producten te ontwikkelen binnen de kaders van plantbased economy/grondstoffentransitie.
- Een ander geeft aan dat het nog moet blijken of plantaardige oplossingen de toekomst zijn. Maar deze oplossingen zijn wel onderscheidend en kansrijk voor de regio.
- Duurzame technologie moet op termijn echte waarde krijgen door middel van betere/goedkopere producten ten opzichte van de concurrent die andere technologie toepast.
- Een ander zegt: focus op positieve trends en communiceer. Door kennis te delen, vermenigvuldig je.

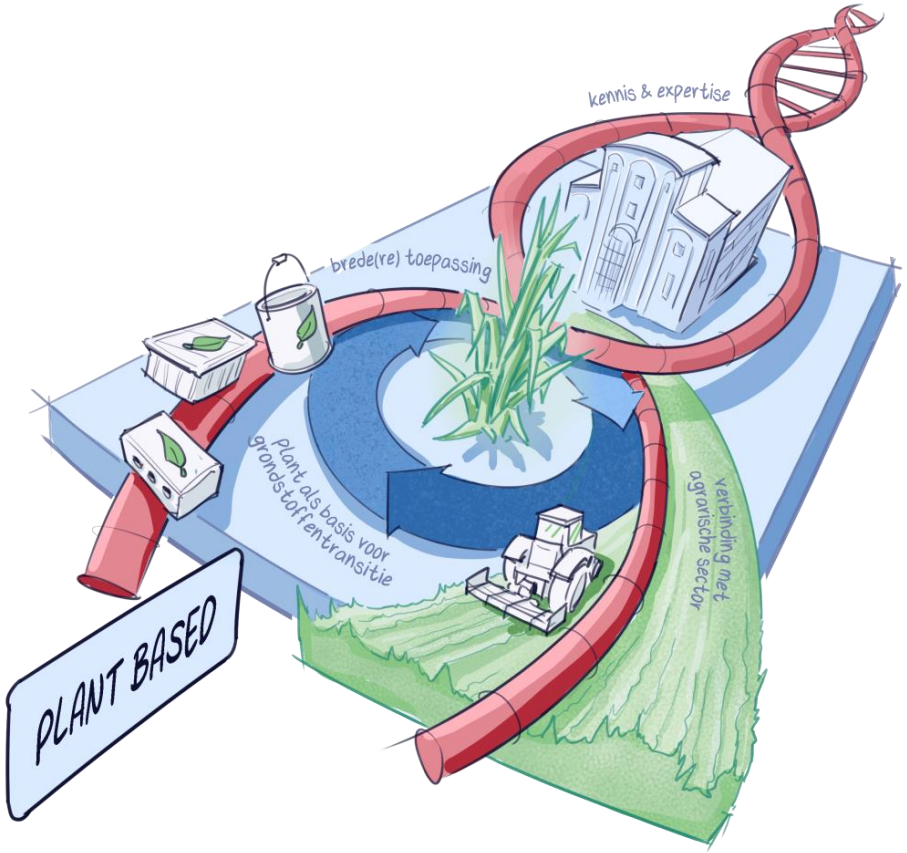
Nieuwe economie en Plantbased Economy

Benodigdheden voor ontwikkelingen rondom Plantbased Economy:
- Samenwerking met bedrijven zoals Cosun, Curio etc.
- Kennis delen en inspireren.
- Een faciliterende rol van de gemeente, bijvoorbeeld met netwerkbijeenkomsten en triple helix pilots. Een aanjager van de regio.
- GCC en DAB verder inzetten.
- Een leiderschapsrol voor bedrijven die hier ver mee zijn.
- Het is een project van de lange adem; vraagt om geduld, risico en vasthouden aan keuzes.
- Samenwerkingen met regio én behouden eigen kracht.
- Bedrijven aanmoedigen en toekomstbestendig maken. Kijk bijvoorbeeld hoe DKG werkt aan kennis en innovatie.
- Samenwerking met Wageningen moet worden gezocht.
- Regie Rijksoverheid nodig.
- Opleidingen centreren in West Brabant is een grote kans.
- Biobased voor de bouwmarkt is booming. Lokaal produceren is het beste, maar hier is plaats voor nodig.
- Inzetten op kenniseconomie, niet productie.
- ZLTO is een belangrijke speler in ontwikkeling.
- De ondernemer moet laagdrempelig geholpen worden; ondernemersdienstverlening moet een speerpunt zijn.
- Lobby vanuit de regio richting overheid en ondernemers buiten de regio, bijvoorbeeld door een programma manager plantbased economy.

Barrières in ontwikkelingen rondom Plantbased Economy:
- De regelgeving loopt achter.

Overig over Plantbased Economy:
- Plantbased gaat om teweegbrengen van een beweging, het is niet gebonden aan specifieke locatie.

Eigen rol:
- Een advies- en ingenieursbureau geeft aan bereid te zijn deel te nemen in commissie nieuwe normen en richtlijnen.

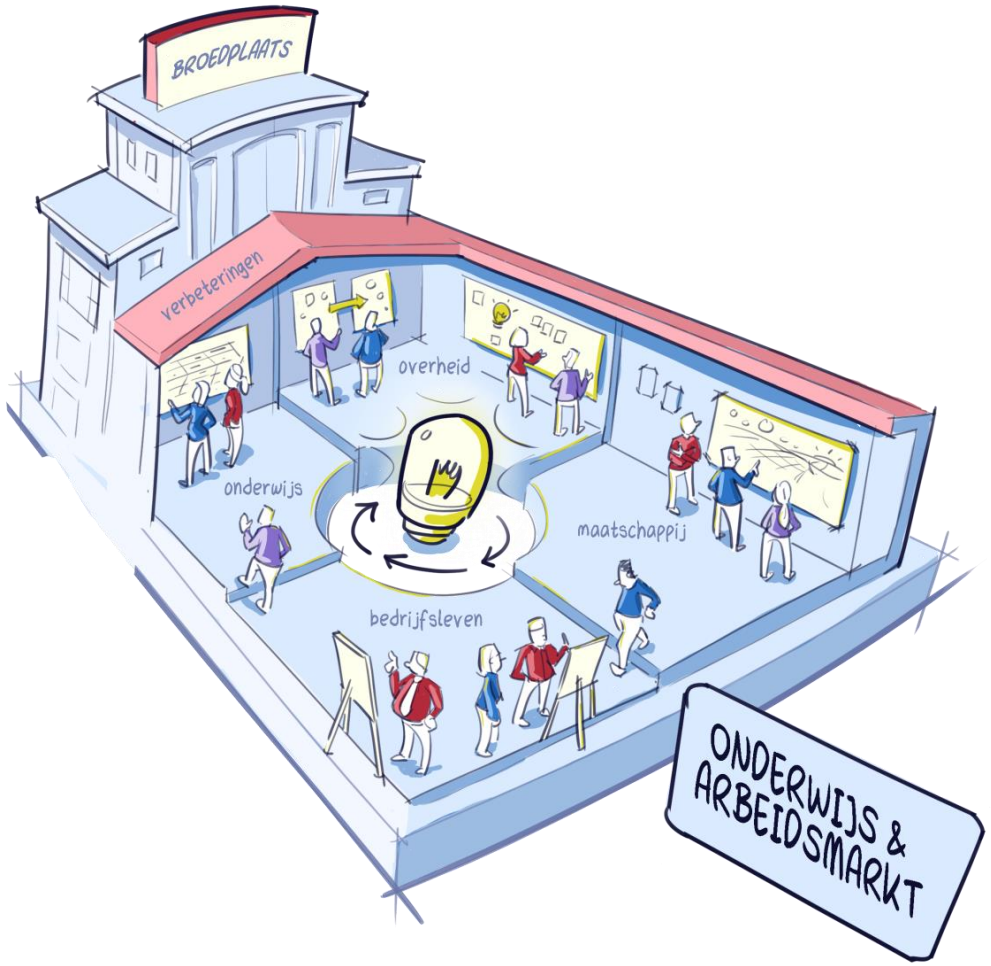

Arbeidsmarkt en onderwijs - Heden

Beeld van de arbeidsmarkt – algemene aandachtspunten:
- Het beeld [toekomstbeeld zoals door gemeente geschetst in het interview] is een mooie ambitie, maar in de praktijk is het nog te weinig zichtbaar.
- Arbeidsmigranten zijn hard nodig. Dat vraagt om een positieve benaming/frame.
- De overheid is een concurrent in het aantrekken van werknemers, vanwege de goede (secundaire) arbeidsvoorwaarden.

Beeld van de arbeidsmarkt - jonge en oude generatie:
- Gen-Z hecht waarde aan een goede balans tussen werk en vrije tijd.
- De jonge generatie is minder flexibel in werk en daarom is er een grotere pool personeel nodig voor dezelfde invulling.
- Voor andere verenigingen speelt vergrijzing een rol. Ouderen zijn minder bereid een actieve rol als vrijwilliger te vervullen.
- Het is belangrijk om intern op te leiden om vergrijzing tegen te gaan en werknemers perspectief te bieden.
- Het toekomstbeeld, de arbeidsmarkt en vergrijzing bemoeilijken de groei voor bedrijven.

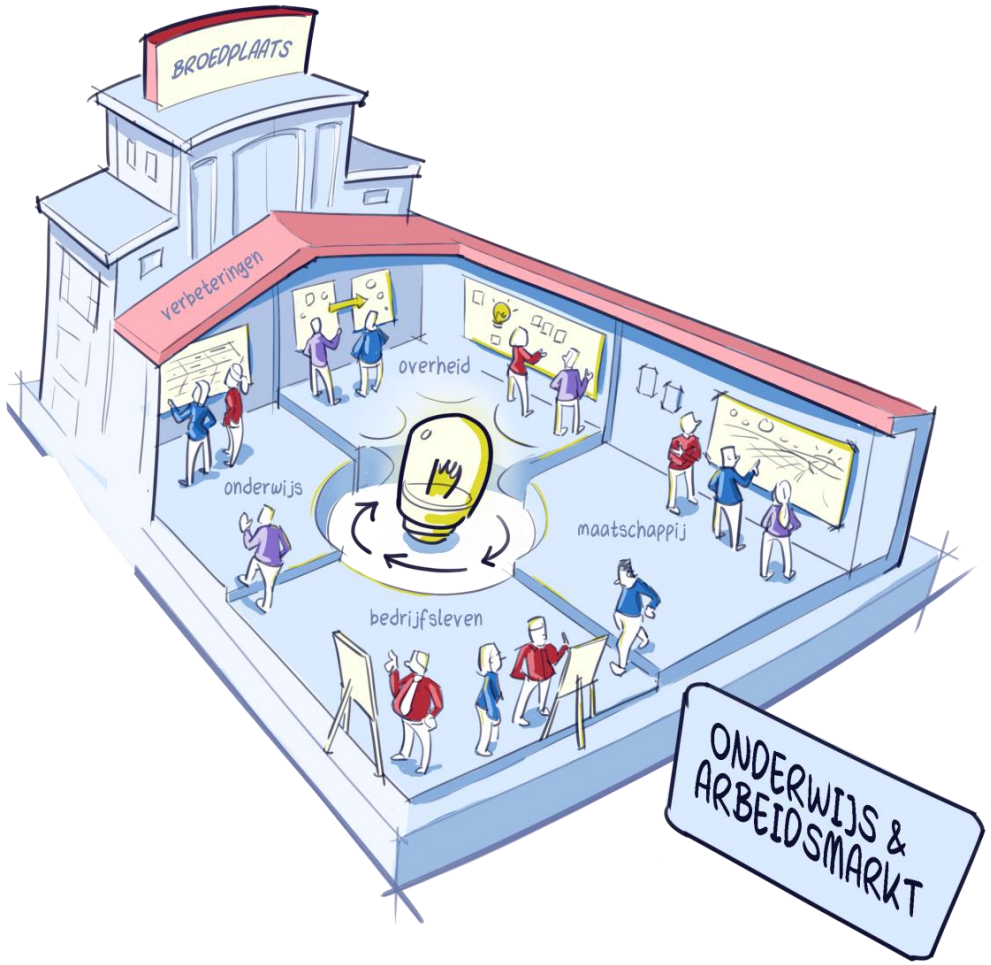
Beeld van de arbeidsmarkt en relatie onderwijs:
- Er is personeelstekort in de uitvoering (MBO/LBO).
- Het ontbreken van een HBO of WO instelling in Bergen op Zoom is een gemis.
- Onderwijs is cruciaal om studenten in aanraking te brengen met het Bergse bedrijfsleven en zo talent te binden.
- Scholen zijn niet proactief. Stagiairs komen via Curio, maar er weinig is weinig interactie. Aandachtspunt!
- De bedrijvenschool is een goede ontwikkeling.

Arbeidsmarkt en onderwijs - Toekomst

Problemen van bedrijven met de onderwijs en arbeidsmarkt:
- Bedrijven werven zelf actief werknemers via social media of door het aanbieden van stageplaatsen.
- Het is lastig om technische mensen te vinden. De werving is gericht op België, zeeland, zuidelijke randstad en buitenland.
- Er is geen hogeschool dichtbij met technische opleidingen.
- De HAS had een grote aantrekkende werking gehad.
- Het is moeilijk om mensen met passende opleiding te vinden.

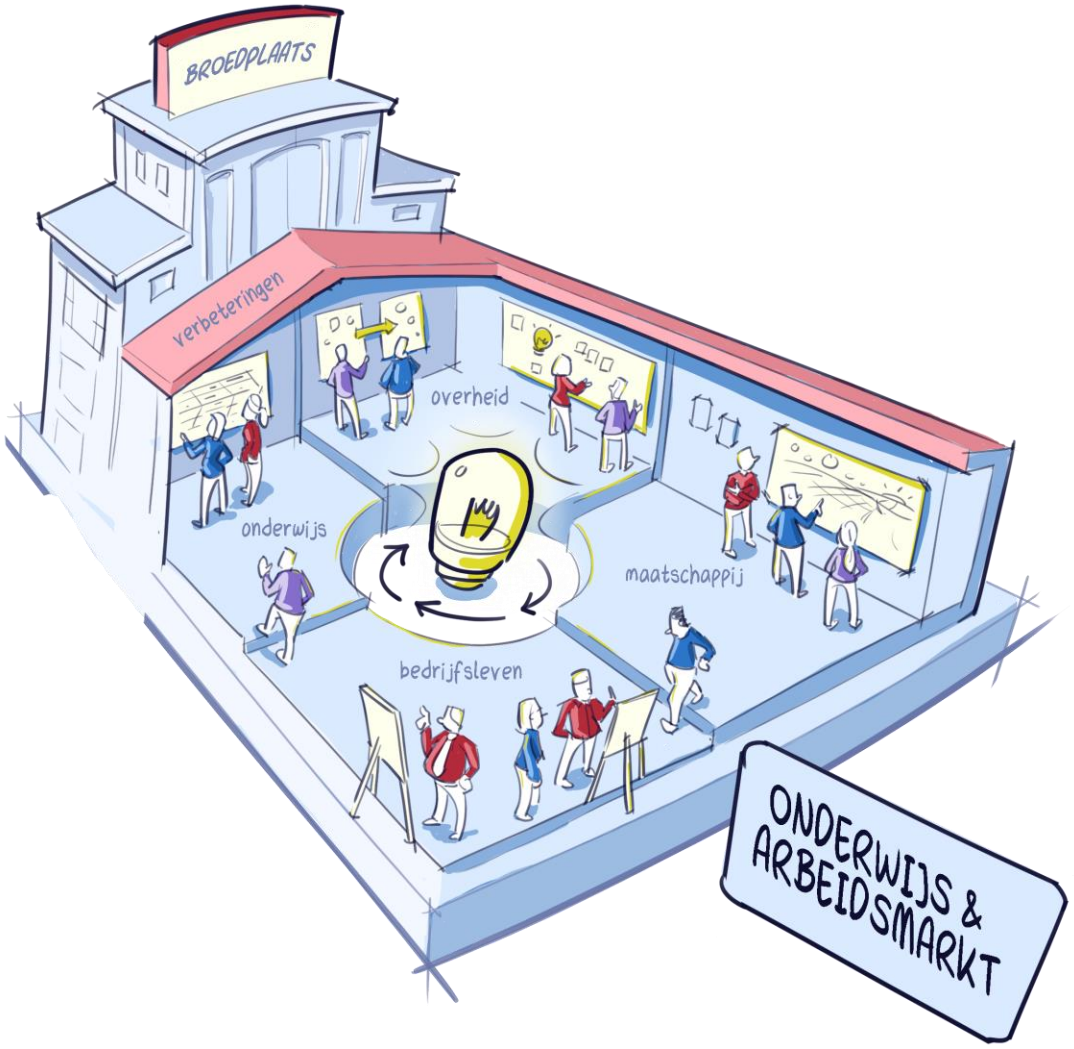
Wat moet er veranderen om de balans tussen vraag en aanbod te verbeteren?
- Meer duurzaamheid in de industrie nodig.
- Meer Cradle2cradle producten ontwikkelen en recyclen/upcyclen.
- Stimuleren van opleidingen over duurzaamheid..
- Promotie van de gemeente als werkgever.
- Promotie technisch onderwijs; schoolexcursies; bezoekerscentrum.
- Meer integrale aanpak op EBWB niveau.
- Meer aandacht voor de economische ontwikkelingen die laaggeschoold werk en arbeidsmigranten met zich meebrengen.
- Het lokaal ondernemerschap is belangrijker dan grootschalige logistiek.
- De samenwerking tussen Curio en HBO in Vlissingen, Breda en Rotterdam verloopt goed. Het onderwijs loopt wel achter op het gebied van prefabricage.

Arbeidsmarkt en onderwijs – Triple Helix

Bekendheid met de term Triple Helix:
- De term Triple Helix is niet bij iedereen bekend.
- De bedrijven hebben een zeer positieve houding wanneer de term wel bekend is. Samenwerking is de sleutel tot succes.

Voorwaarden in succes Triple Helix:
- Bedrijven werken op eigen initiatief al met, of aan, onderwijs in de vorm van stageplaatsen en/of een eigen cursusaanbod.
- Samenwerkingen zijn belangrijk om Triple Helix en innovatie te versterken.
- Partijen samenbrengen op een soort marktplaats creëert aandacht.
- Uitdagingen in onderwijs moeten regionaal worden aangepakt.
- Triple Helix is positief, maar er is een kartrekker binnen de gemeente nodig.
- Opvolgende projecten en commitment van partijen zijn nodig.

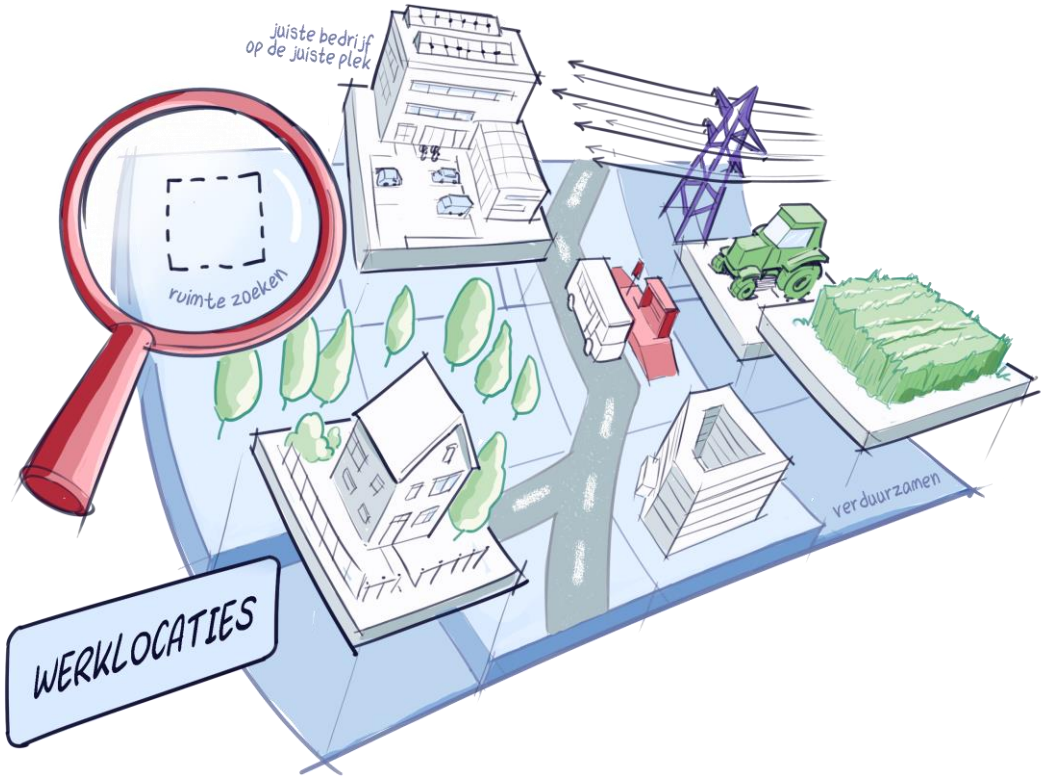

Werklocaties - Algemeen

Dit maakt Bergen op Zoom aantrekkelijk:
- Bedrijven geven aan sterk geworteld te zijn in en met de stad en/of regio.
- Daarmee samenhangend bevindt het netwerk van de bedrijven zich ook in Bergen op Zoom.
- De strategische ligging (bijvoorbeeld te midden van Antwerpen en Rotterdam).
- Goede verbinding met de rest van Nederland.
- Campussen zoals het DAB zijn goed en belangrijk voor startups.

Aandachtspunten voor de toekomst:
- Er zijn zorgen omtrent de infrastructuur en ontsluiting vanwege de reisafstand voor werknemers.
- Er zijn zorgen omtrent de infrastructuur wanneer de haven zich verder uitbreid.
- Verbinding met de randstad is slecht in de spits.
- Het gevecht om ruimte (wonen, energietransitie, natuur) is bekend. Toch is er een wens voor meer beschikbare werklocaties, kavels en/of vastgoed.
- Vestigen in het buitenland aantrekkelijk vanwege beschikbaarheid technisch personeel en aanboren nieuwe markt.
- Specifiek geeft een bedrijf aan graag te verhuizen van een huurpand naar een kooppand.
- Een ander vestigt zich graag dichterbij de A4/A58.
- Ook wordt de GCC als een minder groot succes gezien door een van de bedrijven vanwege de gesloten houding van de GCC.
- Ook landelijke problemen als netcongestie en stikstof worden aangekaart.

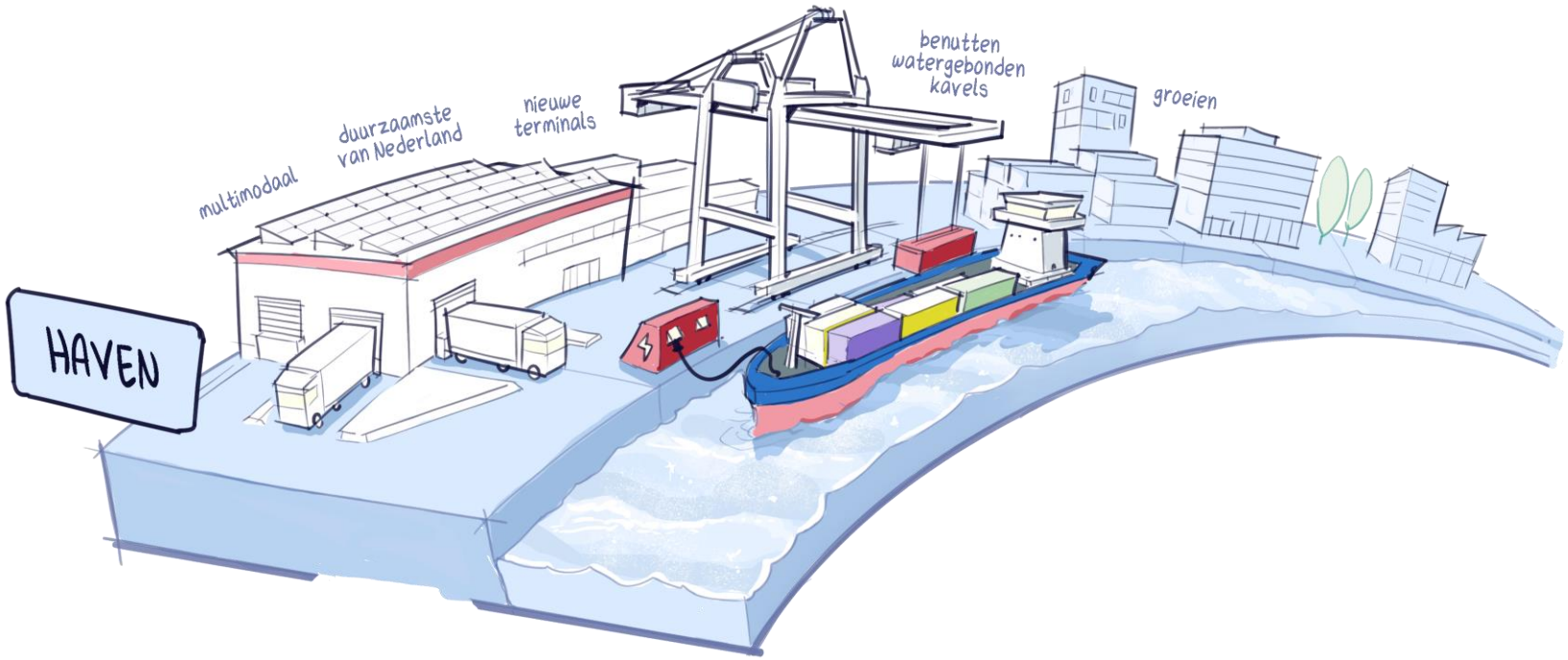
Rol gemeente in het aantrekken van nieuwe bedrijven:
- De binnenstad aantrekkelijker maken door toegangswegen op te knappen en werklocaties minder duur te maken.
- Het bedrijfsleven beter betrekken bij ontwikkelingen.
- Een keuze maken in speerpunten/focusgebied.
- Inzetten op technologische bedrijven met hoge toegevoegde waarde.
- Optreden als intermediair: verbindingen leggen onderling. Vitalisering en revitalisering van bedrijventerreinen.

Werklocaties – Haven

Opmerkingen omtrent de haven:

- De havenontwikkeling wordt toegejuicht.
- De vergelijken met Brielle wordt gemaakt: een leefbare haven met woningen rondom.
- Er is een wens het water tot het Spuihuis door te trekken zoals het vroeger was. Er wordt wel gerealiseerd dat dit een kostbaar scenario is.
- Woningbouw op Scheldevesting is positief, maar het kan zoveel beter.
- Er zijn zorgen omtrent de benodigde extra inzet van de politie en gemeente omwille van de veiligheid, wanneer de haven en containerterminal zich verder ontwikkelt.

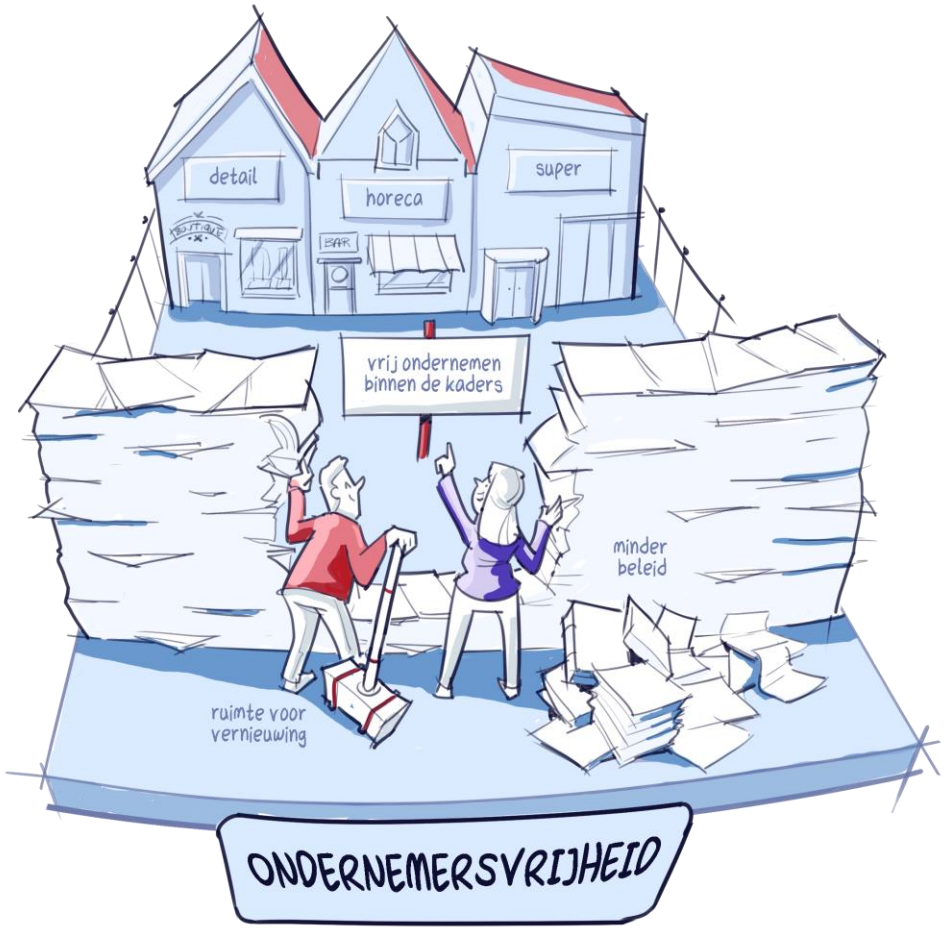

Werklocaties - Retail

De eerste reacties op de plannen/visie omtrent ondernemersvrijheid:
- Er wordt vastgehouden aan oud beleid ondanks de ontwikkeling van een nieuwe visie.
- Een supermarkt is een wijkwinkel, geen funshopping.
- Wijkwinkels hebben een belangrijke sociale functie.
- Picnic ontwricht detailhandel zonder waarde toe te voegen, terwijl Lidl moeite moet doen om de uitbreiding van een winkel te realiseren.
- Verschillende bedrijven geven aan dat horeca en spermarkten geen regulering of beleid nodig hebben. Zij hebben zelf kennis en kunde in huis en geloven in marktwerking.
- Het samenbrengen van fullservice en discount shoppen op één locatie buiten de binnenstad is waardevol.
- De detailhandel wordt nooit meer wat het was. De omzetting naar iets anders laten gebeuren.
- Elke kans om leegstand tegen te gaan moet benut worden.
- Er wordt weerstand vanuit ondernemers in de binnenstad verwacht, wanneer de regels soepeler worden in de rest van de stad.
- Een onderscheid tussen dagelijks- en niet dagelijks aanbod detailhandel is wenselijk.

Trends in consumentengedrag:
- Consumenten kiezen voor grote supermarkten en rijden de kleine voorbij.
- De binnenstad richt zich op beleving i.c.m. wonen.
- Dagelijkse voorzieningen niet in het centrum.

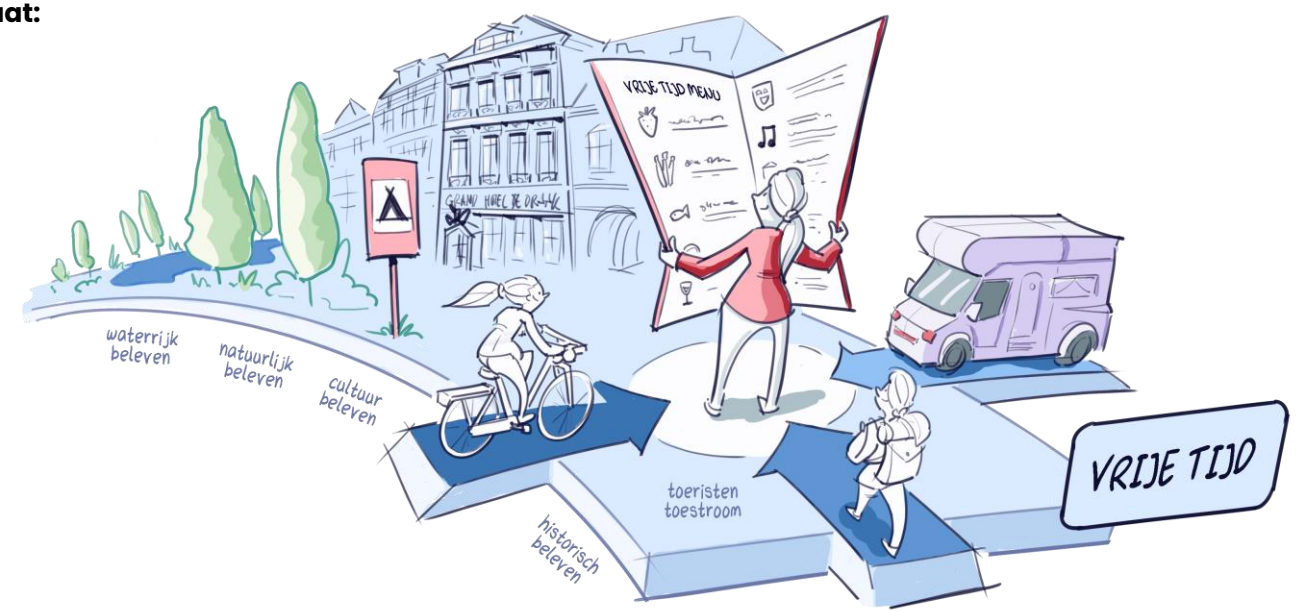
Rol gemeente in het aantrekkelijk maken van Bergen op Zoom voor nieuwe bedrijven:
- Grondruil mogelijk maken: oude locatie Lidl beschikbaar voor nieuwbouw en de supermarkt verder op een nieuwe locatie.
- Op voorhand voorwaarden formuleren over behoefte, knelpunten, meerwaarde voor inwoners/wijk en groene inpassing.
- Ondernemen stimuleren door korte lijntjes met de gemeente en het verminderen van “bureaucratische rompslomp”.

BeLeefstad

De toekomst van Bergen op Zoom als BeLeefstad:
- De vergrijzing is gunstig voor sommige sectoren, doordat senioren beschikken over tijd en geld.
- Leeftijdsspecifieke evenementen organiseren om verjonging te stimuleren. Denk aan babyshowers en fris-feesten.
- Het is nodig om in te spelen op de uitgaanswens van jongeren.
- Het is nodig om het bos en water in Bergen op Zoom aantrekkelijker te maken en op de kaart te zetten.
- We moeten watersport een prominente plek geven en niet verstoppen op industrieterrein.
- De BeLeefstad is een grote opgave en onvoldoende onderscheidend. Het is nodig om het scherper te formuleren of we moeten alleen inzetten op de nieuwe economie.

Bijdrages van bedrijven aan een aantrekkelijk woon-, werk- en recreatieklimaat:
- Betrokkenheid bij de omgeving en ontwikkeling van het gebied.
- De waterrecreatie door te ontwikkelen.
- Het water bij BoZ aantrekkelijk maken voor passanten.

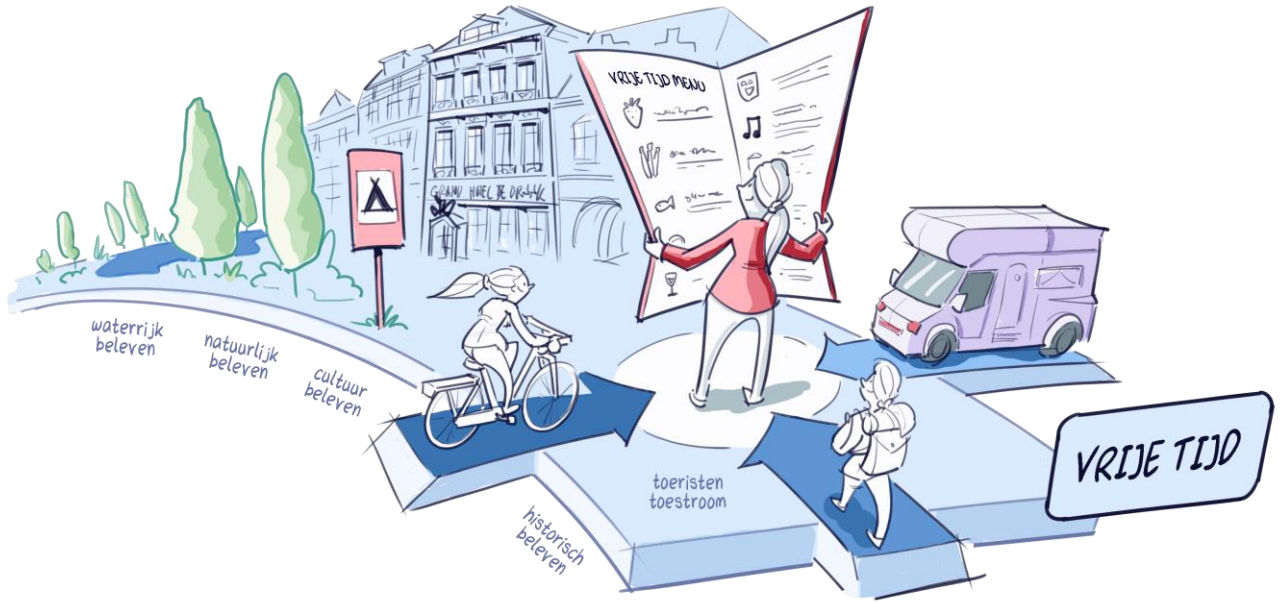
BeLeefstad

Stimulansen voor bedrijven om te investeren in Bergen op Zoom:
- Samenwerkingen met gemeente bij het vinden van een evenementenlocatie.
- Goede communicatie met korte lijntjes tussen gemeente en ondernemers.
- Meer (fysieke) ruimte om te ondernemen.

Creatieve broedplaatsen:
- Broedplaatsen stimuleren in het centrum.
- Samenhang stimuleren tussen broedplaatsen, horeca en verenigingen.

Bijdrages aan de vrijetijdseconomie:
- Onderzoek (vanuit Grown) naar- en aansluiten op- de wens van jongeren.
- Groepstickets werken goed, ze spelen in op saamhorigheid.
- Samenwerking tussen het verenigingsleven en organisaties is belangrijk.
- Bedrijven/organisaties actief betrekken bij de omgeving en ontwikkeling van een gebied.

Bijdrages aan sterkere regionale samenwerkingen:
- Een netwerk tussen de gemeente en ondernemers opzetten en bestaande beter toepassen. Denk aan een platform voor ondernemers en het betrekken van verenigingen, bonden en havens.
- Investeringen en subsidie vanuit de provincie.
- Gemeente heeft een rol: één contactpunt voor de drie gemeenten en toeristenbelasting in verschillende gemeenten Brabantse Wal gelijktrekken.
- Promotie is nodig; onderling en daarna met één verhaal naar buiten toe.
- Dialoog tussen gemeenten en belanghebbenden is nodig.
- Duidelijke communicatievoorziening vanuit gemeente met periodieke bijeenkomsten is nodig.

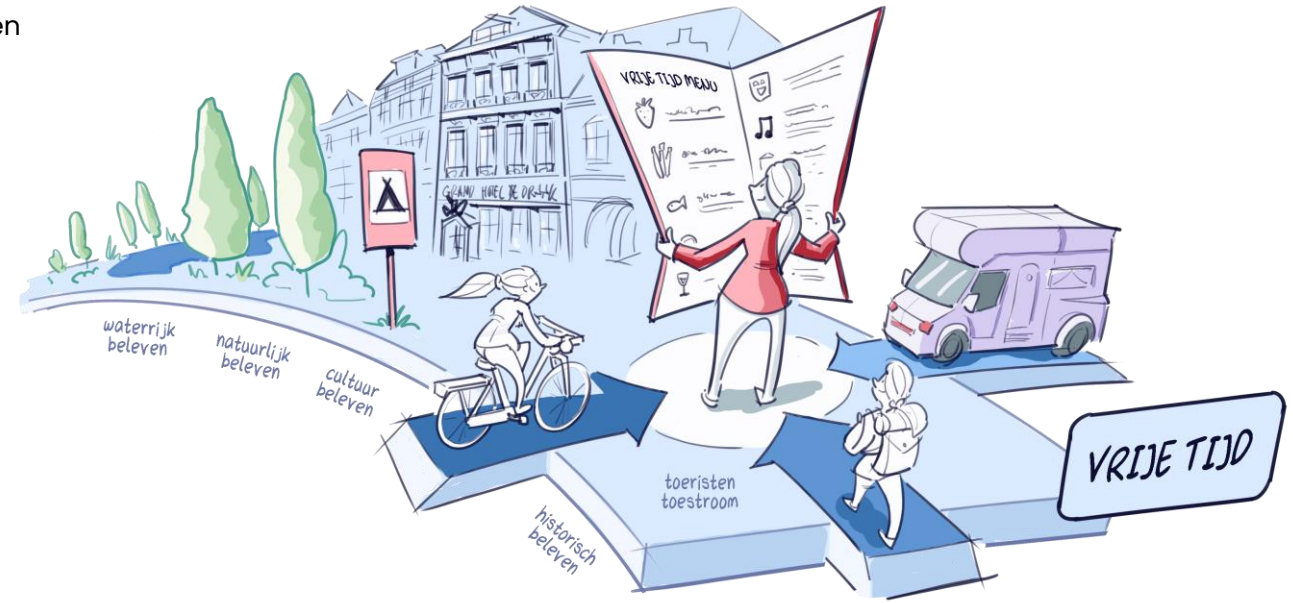
BeLeefstad

Behoud en versterking van cultureel erfgoed:
- Samenwerken met omliggende gemeenten met gezamenlijke initiatieven.

Uitdagingen in de visie BeLeefstad:
- Na een studie in andere steden keren jongeren niet terug.
- Het aanbod voor jeugd is geslonken.

Oplossingen om de visie BeLeefstad te realiseren:
- We moeten stoppen met hokjes denken.
- De communicatie tussen organisatoren, gemeenten en bedrijfsleven moet op gang gebracht worden.
- We moeten betrokkenheid creëren door in te spelen op de trots van Bergenaren.
- Maak het water een prominente factor in het aanbod van Bergen op Zoom.
- Pak het voorzieningenniveau aan. Bijvoorbeeld verkeerskundige voorzieningen; en verlaag de parkeertarieven om mensen aan te trekken.

Feedback aan de gemeente om de visie BeLeefstad te realiseren:
- Blijf dicht bij de doelgroep en betrek jongeren bij ideeën.
- Werk aan goede interne en externe communicatie, met open en korte lijnen.
- Ontwikkel een duidelijke visie en houd hieraan vast.
- Promoot de visie.
- Stimuleer fysieke ontmoetingsruimte in de Brabantse Wal.
- Maak gebruik van een activiteitenkalender.

BUREAU stroom

Bijlage 2

Resultaten inwonersparticipatie Pijlervisie Economie

Inleiding

In participatieronde 2 van de Pijlervisie Economie kregen de inwoners van Bergen op Zoom de kans om te horen over de 75% Pijlervisie Economie en om toetsend mee te denken. Het meedenken gebeurde via verschillende participatieactiviteiten. In de volgende alinea wordt dit kort toegelicht. De rest van het document bevat de resultaten van alle inwonerbrede participatieactiviteiten.

De participatieactiviteiten

Als basis voor de participatie zijn samen met de beleidsadviseurs thema gerelateerde vragen bedacht. Deze vragen zijn op de volgende manier gebruikt:

1. Een (online) vragenlijst waar inwoners de vragen over alle thema's beantwoordden.
2. Met één-druk-op-de-knop participatie, waarbij inwoners op straat laagdrempelig participeerden door één of enkele stelling(en) te beantwoordden over de onderwerpen die voor hen belangrijk waren.

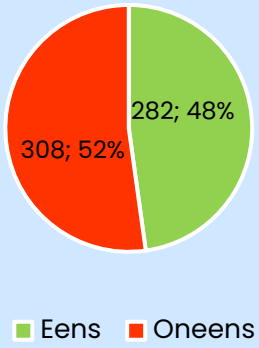
Ook werden er tijdens de straatparticipatie gesprekken gevoerd met inwoners over o.a. de thema's van de Pijlervisie Economie.

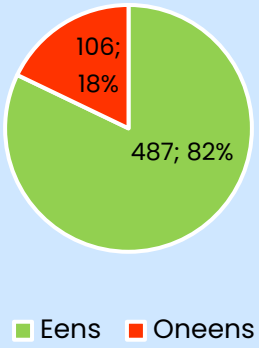
Werk en onderwijs

- Uitbreiden van werklocaties op bedrijventerreinen wordt niet als een oplossing gezien, terwijl het inbreiden van werklocaties wel wordt gesteund.
- Er is erkenning voor de bijdrage van arbeidsmigranten aan de Nederlandse economie, maar er zijn zorgen over de huidige situatie rondom de huisvesting.
- Lokale ondernemers moeten meer kansen krijgen, mogelijk door prijzen te verlagen om hen te ondersteunen. (3x)
- Lokale ondernemers willen meedenken, maak daar gebruik van als gemeente.
- Het is prima als er in de toekomst meer mensen buiten Bergen op Zoom werken dan in Bergen op Zoom.
  - Slecht te beïnvloeden; neutraal; milieutechnisch ja.
- Het is belangrijk dat het onderwijs past bij werkplekken van bedrijven in de stad, zodat meer jongeren na hun studie in Bergen op Zoom blijven wonen.
  - Leegloop, moeten we niet hebben; neutraal; stageplaatsen.
- Het is belangrijk dat jongeren in Bergen op Zoom blijven om door te leren en daarna hier te werken.
  - Neutraal (3x); Bergen heeft nu te weinig te bieden; België/Antwerpen heeft meer te bieden.

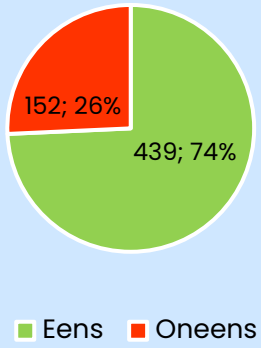
Het is prima als er in de toekomst meer mensen buiten Bergen op Zoom werken dan in Bergen op Zoom.

Het is belangrijk dat het onderwijs past bij werkplekken van bedrijven in de stad, zodat meer jongeren na hun studie in Bergen op Zoom blijven wonen.

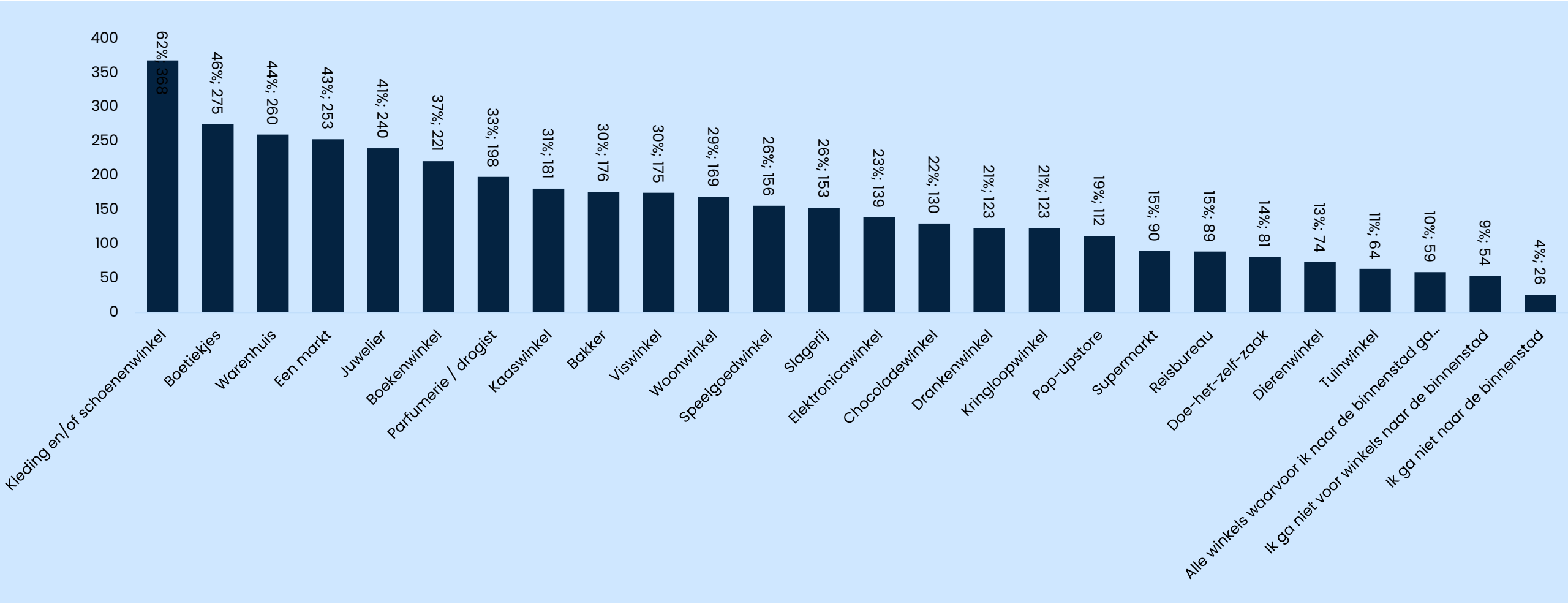

Het is belangrijk dat jongeren na de middelbare school in Bergen op Zoom blijven om door te leren en daarna hier te werken.

Winkels in de binnenstad (1)

De binnenstad van Bergen op Zoom moet weer een plek worden waar mensen graag naar toegaan. Dat heeft ook te maken met de winkels in de stad. Daarover stellen we je een vraag.

Winkels in de binnenstad (2)

Ervaringen

- Er is ontevredenheid over de jarenlange troosteloosheid van de binnenstad en het gevoel dat de stemmen van mensen niet worden gehoord.

Verbeterpunten/suggesties – algemene veiligheid

- De leegstand in de Bergse binnenstad wordt genoemd als een probleem, wat aangeeft dat het onderwerp van zorg is voor de lokale economie en het behoud van een levendige binnenstad. (11x) Gegeven suggesties om de leegstand op te vullen zijn:
  - Meer lokale en knusse winkels aantrekken. (2x)
  - De binnenstad te transformeren tot een gebied met voornamelijk kleine boetiekjes en koffiebarretjes, wat de charme en authenticiteit van het winkelgebied kan versterken.
  - Ambachtelijke bedrijven en vakmanschap om de economische diversiteit en aantrekkelijkheid van de stad te vergroten.
  - Een ruilwinkel als een sociaal en duurzaam initiatief.
  - Een diverse mix van winkels in de stad, inclusief zowel Nederlandse als buitenlandse winkels, om een breed scala aan producten en culturele ervaringen te bieden.
  - Nieuwe concepten en meer diversiteit in de binnenstad, zoals kwaliteitsrestaurants en verschillende winkelopties.
- Geef niet alle leegstaande panden een horeca bestemming. (4x)
  - Er wordt opgemerkt dat de binnenstad niet alleen afhankelijk mag zijn van horeca en terrassen, maar dat er ook andere vormen van vermaak moeten zijn.
  - Er wordt voorgesteld om ruimte te bieden aan startups in plaats van enkel te focussen op horecagelegenheden.
- Maak de binnenstad compacter. (2x)

- Ik vind dat historisch erfgoed (gebouwen van vroeger) gebruikt mag worden voor horeca of andere evenementen.
  - Maar ook behoud belangrijk
  - Meer in beeld, te direct, in beeld schieten buitengebied onbekend
  - Buitengebied onbekend
  - Voorzieningen over de stad aan inwoners zoals de oorsprong en geschiedenis van de stad
  - Ja, recht aan gebouw
  - Als ze het onderhoud doen
  - Liever dan leegstad (3x)
  - Is er al te veel (4x)
  - Actiever winkel + horeca beleid voor jeugd
  - Valt niks te winkelen
  - Winkels!
  - Woonhuizen
  - Concentreren van winkels
  - Vroeger binnenstad, nu de Zeeland
  - Vroeger gezellig nu veel leeg
- Voor welke winkels zou je vaker naar de binnenstad gaan?
  - Huishoudelijk
  - Cadeaus / speelgoed
  - Speciaalzaken
  - Thee
  - Detailhandel
  - Marskramer, VD, Blokker
  - Kan alles op Zonneplein vinden
  - Antiekzaken
  - Stoffenwinkels
  - Foodhal
  - Kleding en/of schoenenwinkel: grote laten Primark
  - Gezondheidswinkel
  - Horeca & winkels in balans
  - Variatie in winkels
  - Te veel eetgelegenheden

Een dagje uit in Bergen op Zoom (1)

Ervaringen

- Er zijn weinig dingen te doen voor jongeren. Zij trekken naar andere steden. (4x)
- Mooie ligging nabij de natuur en watersportmogelijkheden worden gewaardeerd.

Verbeterpunten/suggesties

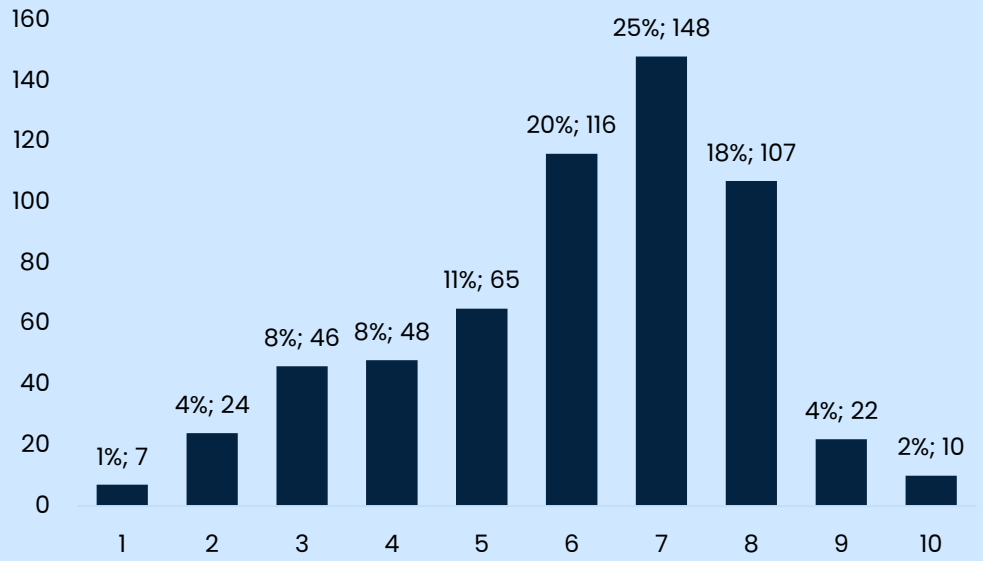
- Trek meer toeristen aan, die zorgen ook voor levendigheid. Bijvoorbeeld door camping. (3x)
- De binnenstad wordt vaak bezocht met kinderen om te winkelen en te genieten van activiteiten zoals de kermis en de schaatsbaan. Er wordt aangegeven dat meer van dergelijke evenementen welkom zijn.
- Stel historische gebouwen open.
- Kleine ingrepen in de binnenstad, zoals het toevoegen van planten en bloemen, kunnen helpen om de algehele sfeer en uitstraling van de binnenstad te verbeteren en een meer gastvrije omgeving te creëren voor bewoners en bezoekers.
- Hoeveel sterren geef je Bergen op Zoom voor een dagje uit?
    - Niet veel aanbod voor een hele dag uit
    - Winkelaanbod ontbreekt (2x)
    - Het zwembad is weg en speelplaatsen
    - Horeca pas laat open
    - Niet veel de doen voor de Bergenaar
    - Druk met verkeer!
    - Niet voor de jeugd (3x)
    - Poppodium
    - Kleine kinderen
- Hoeveel sterren denk je dat toeristen of bezoekers van buiten aan Bergen op Zoom geven voor een dagje uit?
    - Parkeerbeleid
    - Gebouwen mooi; winkelen minder.

Een dagje uit in Bergen op Zoom (2)

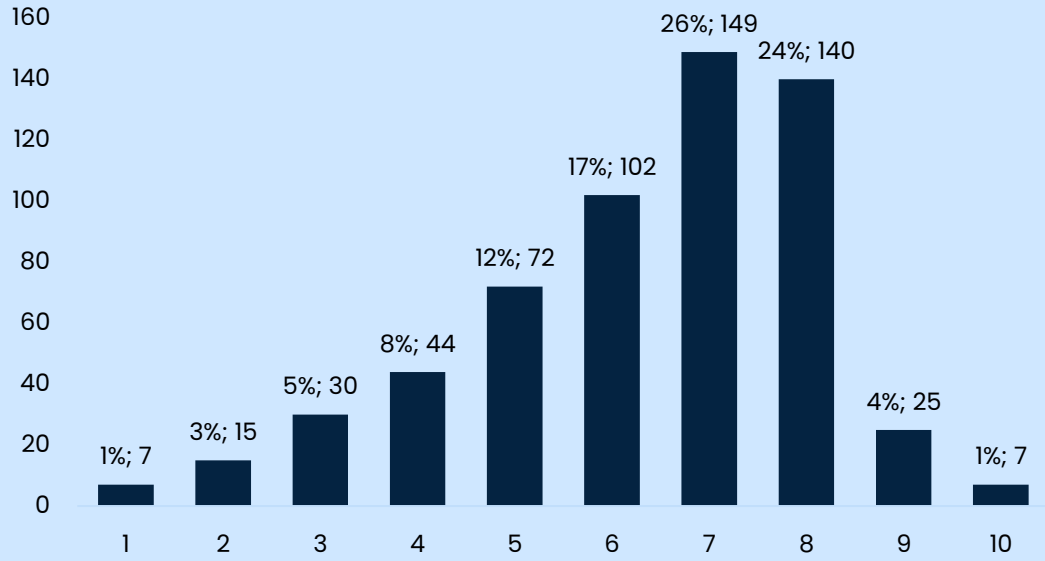
In Bergen op Zoom is veel te zien en te doen. Een mooie oude binnenstad met veel geschiedenis. Veel cultuur, zoals musea en theaters. En niet te vergeten het water en de bossen, om in te bewegen en ontspannen. Bergen op Zoom wil een nog interessantere plek worden voor toeristen én inwoners. We zijn benieuwd hoe je de stad nu ziet.

Hoeveel sterren geef je Bergen op Zoom voor een dagje uit?

Gemiddeld: 6

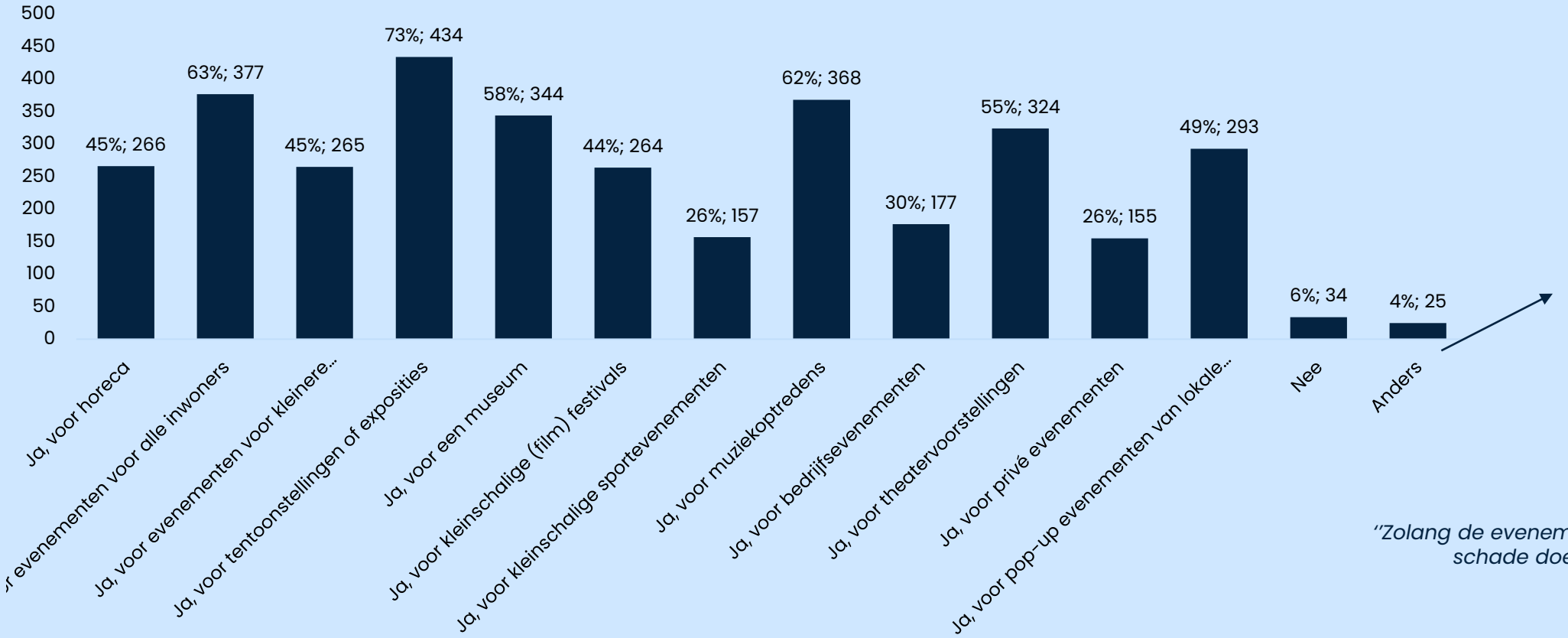
Hoeveel sterren denk je dat toeristen of bezoekers van buiten aan Bergen op Zoom geven voor een dagje uit?

Gemiddeld: 6,3

Een dagje uit in Bergen op Zoom (3)

Bergen op Zoom heeft veel bijzondere gebouwen, die belangrijk waren in de geschiedenis van de stad. Dat noemen we historisch erfgoed. Van deze gebouwen zien we nu alleen de buitenkant, want veel gebouwen worden niet actief gebruikt.

Zolang het de waarde behoudt (6x); woningen (5x); winkels (4x); maatwerk (4x); alles beter dan leegstand (2x); geen horeca; combinatie; allemaal; escape room; startende ondernemers.

''Zolang de evenementen passend zijn en geen schade doen aan het gebouw.''

Overig

Parkeren

- Het parkeerbeleid in de binnenstad wordt genoemd als een aandachtspunt. (2x)
- Het belang van levendigheid in de binnenstad wordt benadrukt, vergelijkbaar met steden als Goes. Er wordt gesuggereerd dat het parkeren in de binnenstad gemakkelijker moet zijn, mogelijk om de levendigheid te bevorderen.
- Er is een tekort aan parkeerplaatsen voor invaliden, wat problemen oplevert voor mensen met een beperkte mobiliteit.
- Parkeren met knipperende lichten wordt genoemd als een probleem, vooral in relatie tot ambulanceverkeer en het doen van uitgebreide boodschappen.
- Er wordt geopperd om moderne technologieën te gebruiken, zoals een app of kentekenregistratie, om de beschikbaarheid van parkeerplaatsen te verbeteren en de toegankelijkheid voor mindervaliden te vergroten. Dit voorstel is geïnspireerd door systemen die al in andere steden worden toegepast, zoals Den Bosch en Antwerpen.

Wonen

- Voeg woningen toe boven bedrijven.
- Creëer hoogbouw langs de snelweg.
- Er is een behoefte aan woningbouwprojecten voor de jeugd. Bijvoorbeeld in lege panden in het centrum.
- Er wordt weerstand geboden tegen grootschalige huisvesting van arbeidsmigranten en statushouders, uit vrees voor de vorming van nieuwe getto-wijken.
- Het belang van meer sociale huurwoningen wordt benadrukt.
- Betaalbare huisvesting is essentieel voor het behouden van leefbaarheid en cohesie in wijken zoals Gageldonk. Er moet worden geïnvesteerd in betaalbare nieuwbouw om de leefbaarheid te verbeteren.
- Er is behoefte aan meer kleine woningen voor eenpersoonshuishoudens/starters. (2x)
- Er wordt gepleit voor woningen die geschikt zijn voor alle levensfasen, om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen.
- Woningbouw gaat ten koste van natuur.
- Een bewoner uit bezorgdheid over de plannen voor bouwontwikkelingen langs de boulevard, aangezien dit het zicht op het water kan belemmeren. Hij/zij benadrukt het belang van het behouden van waterzicht als een waardevol aspect van de stad.

Overig

Afval

- Er wordt geklaagd over de frequente aanwezigheid van zwerfvuil in zowel de binnenstad als andere delen van de stad. Er wordt genoemd dat de oorzaak bij franchise ligt, die geen verantwoordelijkheid voelen. Bewoner komt met een idee voor een collectief ondernemersgroep.
- Er wordt melding gemaakt van veel vuil rondom het winkelcentrum.
- Er wordt gepleit voor meer afvalbakken in de stad om de problemen met zwerfvuil en hondenpoepafval aan te pakken. (2x)
- Hondenuitlaatplaatsen moeten beter worden uitgerust met zakjes.
- Reclame die op de gevels blijft hangen, terwijl bedrijven weg zijn, leidt tot vervuiling en aantasting van het stadsbeeld. Hierdoor vermindert de aantrekkelijkheid van de stad.
- Er wordt opgemerkt dat er rotzooi op straat ligt, waarbij specifiek wordt vermeld dat brood op garages wordt gelegd voor vogels, wat problemen veroorzaakt. Er is behoefte aan meer voorlichting over afval scheiden en het gebruik van de juiste containers, met suggesties voor informatieverspreiding via gemeentelijke kanalen, woningcorporaties en moskeeën, mogelijk met behulp van tolken.
- Er wordt geklaagd over vuil in de wijk (Oost), waarbij specifiek wordt opgemerkt dat deze wijk de vuilste van de stad is. Er wordt verwezen naar een mentaliteitsprobleem waarbij mensen zelfs huishoudelijke apparaten uit het raam van de flat gooien.
- Problemen met afvalbakken worden genoemd, waarbij wordt opgemerkt dat vogels de afvalbakken openen en er veel uit halen.
- Het Gagel winkelcentrum wordt beschreven als verpauperend, met veel afval op straat en een tekort aan capaciteit voor plastic containerafval bij de flats.
- Klachten over de Albert Heijn en een friettent die verantwoordelijk worden gehouden voor het meeste afval in de omgeving. Het probleem wordt verergerd doordat de Albert Heijn terughoudend is om afvalbakken buiten te zetten vanwege vernielingen.
- Veel zwerfafval door volle afvalbakken

Vervoer

- Er is een oproep om het openbaar vervoer toegankelijk te houden, zelfs als het ziekenhuis naar Roosendaal verhuist.
- Er is behoefte aan verbetering van het vervoer, zoals het gebruik van de bus of deeltaxi. (2x)

Overig

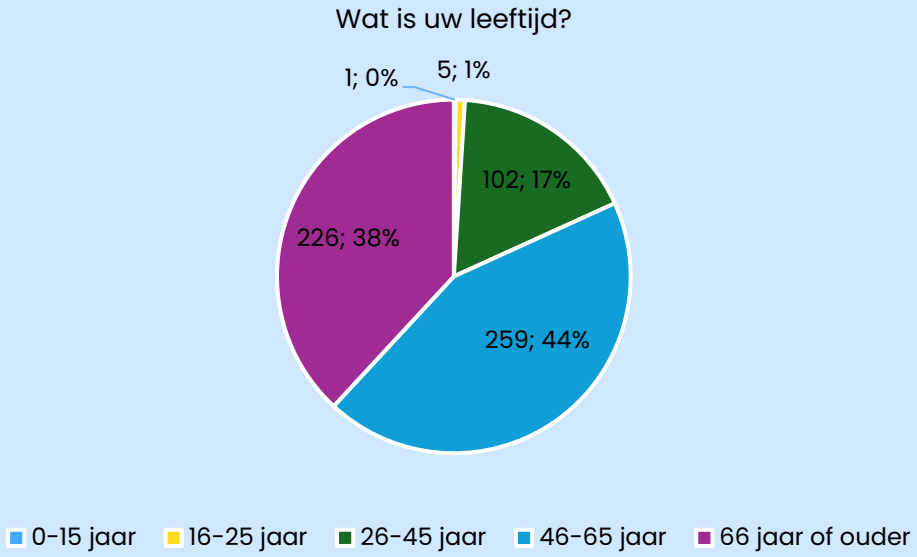
Gemeentelijke organisatie

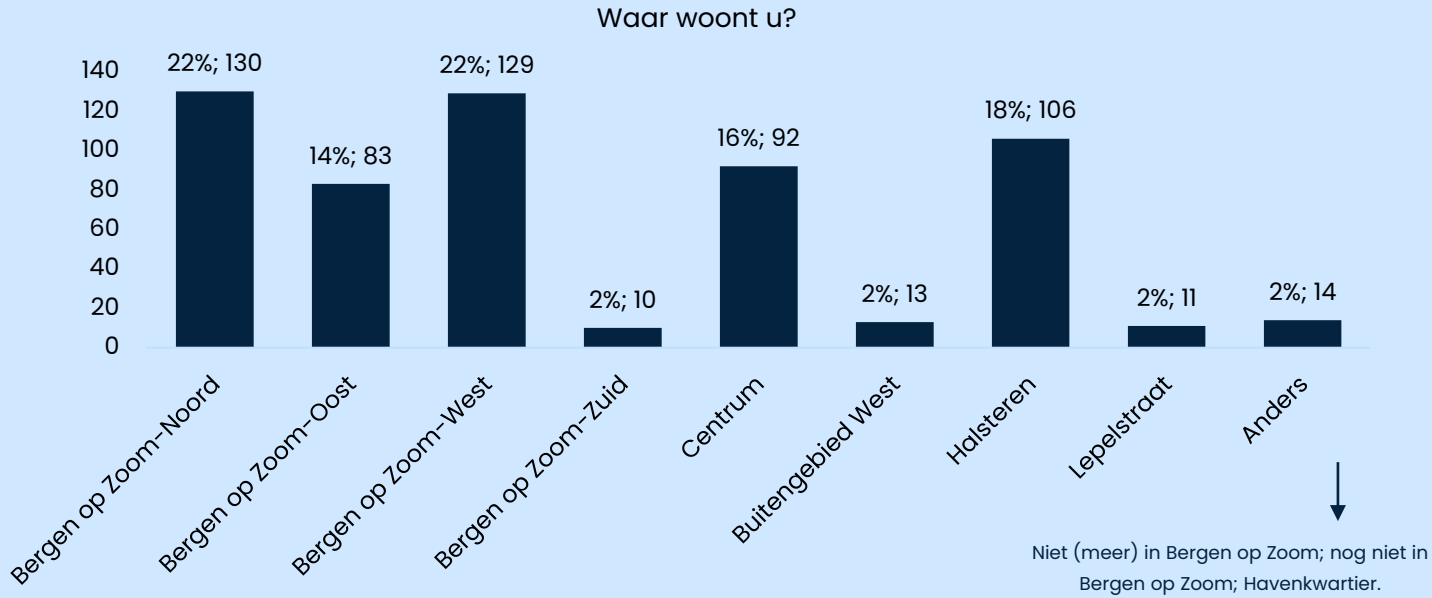
- Er wordt geklaagd over de besluiteloosheid van de gemeente en het gebrek aan leiderschap in Bergen op Zoom. Het is belangrijk dat de gemeente actiever optreedt en daadkrachtiger beslissingen neemt. Er moet aandacht zijn voor zaken die direct zichtbaar zijn voor de inwoners, zoals het reinigen van de stad, het onderhouden van groenvoorzieningen en speeltuinen.
- Er heerst frustratie over de besluiteloosheid van de gemeenteraad. Er wordt geklaagd dat de raadsleden veel praten, maar niet effectief luisteren naar de inwoners.
- Bewoners uiten frustratie over de trage respons en laksheid van de gemeente bij het afhandelen van specifieke zorgvragen.
- Als overheid en BoZ / wet en regelgeving traag met het verlenen van vergunningen voor bijvoorbeeld creëren van woningen.
- Zorg voor beveiligde fietsenstalling.

Bijlage: demografische gegevens & deelname

Vragenlijst

Niet (meer) in Bergen op Zoom; nog niet in Bergen op Zoom; Havenkwartier.

Straatparticipatie

Ruim 250 inwoners dachten mee:

- 60 vragenlijsten
- 90 korte gesprekken met individuen, partners of vrienden(groepen)
- 278 antwoorden voor druk op de knop participatie (minstens 100 inwoners)

BUREAU stroom

Bijlage 3

Resultaten jongerenparticipatie Pijlervisie Economie

Inleiding

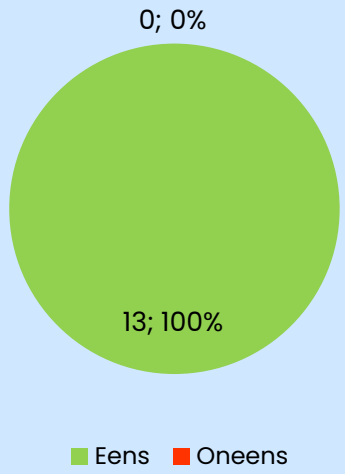
In participatieronde 2 voor de Pijlervisie Sociaal en Veilig werden inwoners geïnformeerd over de plannen en kregen ze de kans om toetsend mee te denken. Zo ook jongeren. De jeugdraad adviseerde om hiervoor samen te werken met leerlingenraden.

Uiteindelijk hielp de leerlingenraad van ‘t Rijks mee. Samen met drie leden van de leerlingenraad, is de vragenlijst voor de inwonersparticipatie aangepast. Deze vragenlijst is besproken tijdens enkele lessen Maatschappijleer. Ook enkele studenten uit het netwerk van de jeugdraad vulde de vragenlijst in. In totaal werd er 13 keer gereageerd. De resultaten worden in dit document gepresenteerd. De resultaten zijn exclusief de input die tijdens de straatparticipatie is opgehaald bij jongeren. Die resultaten zijn meegenomen in de rapportage van de straatparticipatie.

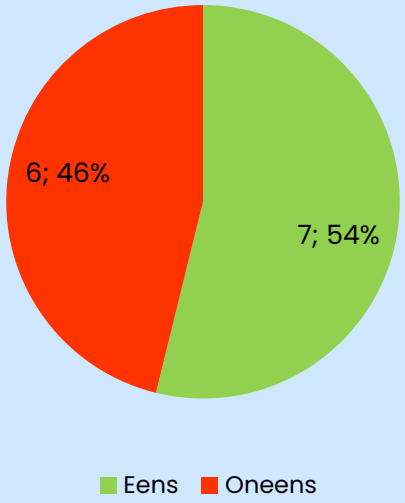

Werk en onderwijs

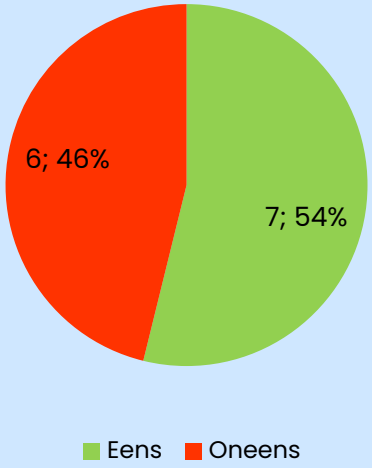
Het is belangrijk dat het onderwijs past bij werkmogelijkheden in de stad. Zodat meer jongeren na hun opleiding/studie in Bergen op Zoom blijven wonen.

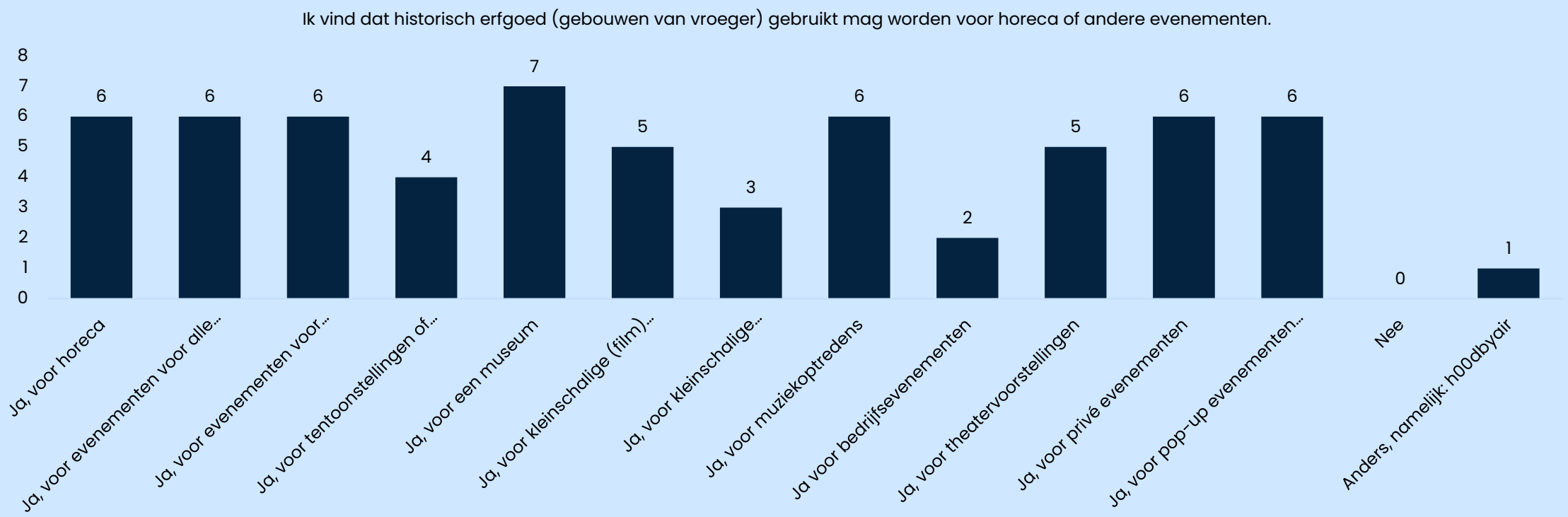
Het is belangrijk dat jongeren in Bergen op Zoom blijven om door te leren en daarna hier te werken.

Het is belangrijk dat jongeren in Bergen op Zoom terugkomen na hun studie/opleiding om in Bergen op Zoom te wonen en te werken.

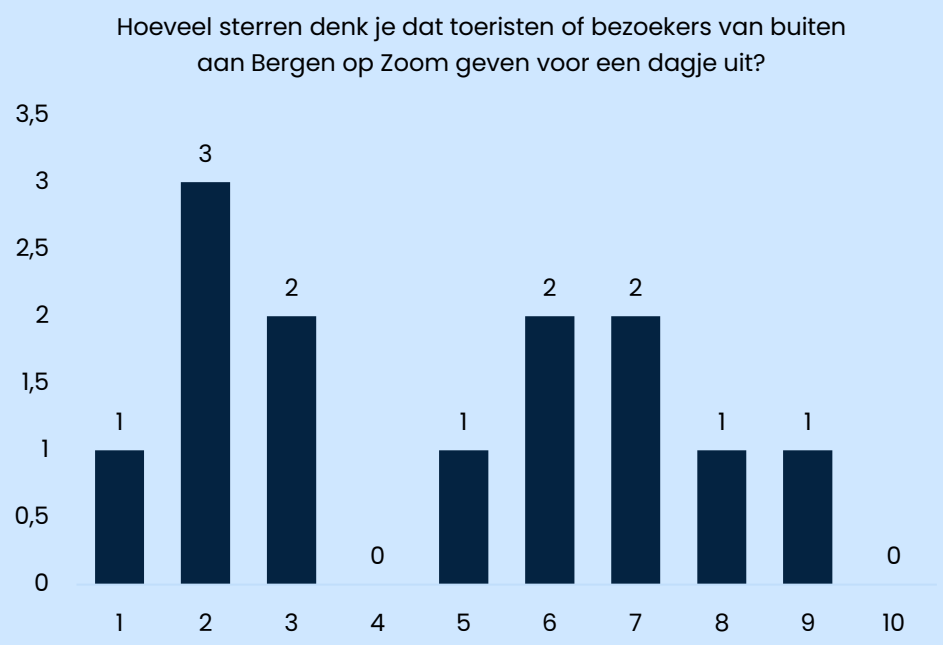
Winkels in de binnenstad

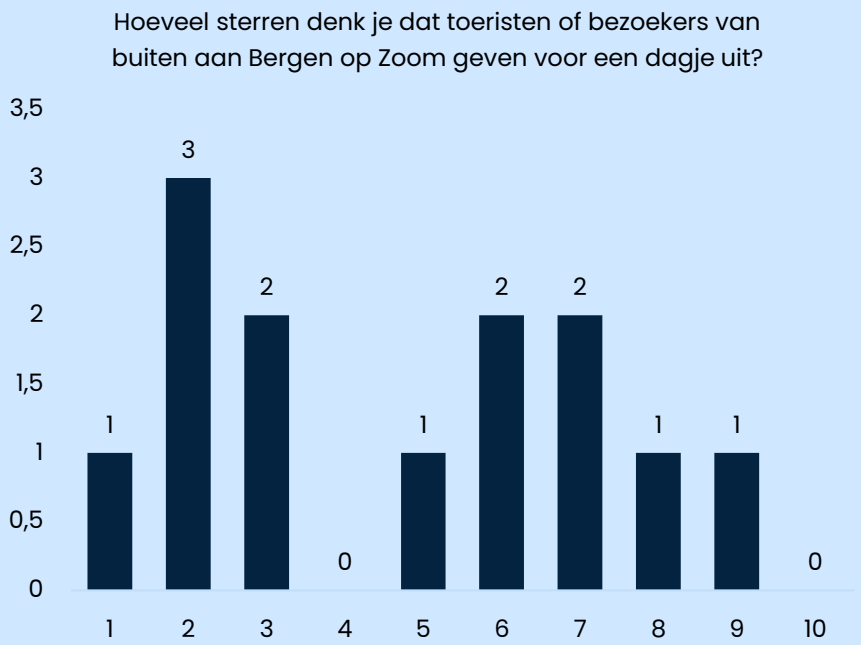
Winkels in de binnenstad

Een dagje uit in Bergen op Zoom

Gemiddeld: 4,4

Gemiddeld: 4,7

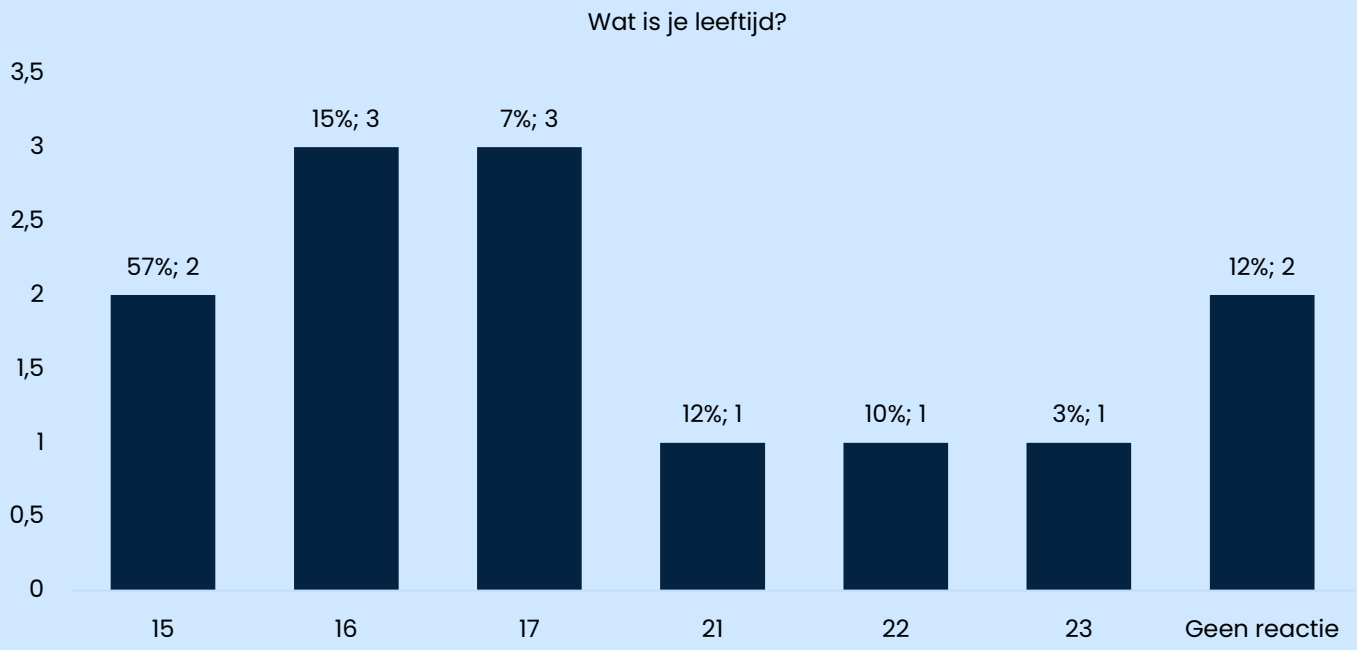
Bergen op Zoom als aantrekkelijke plek

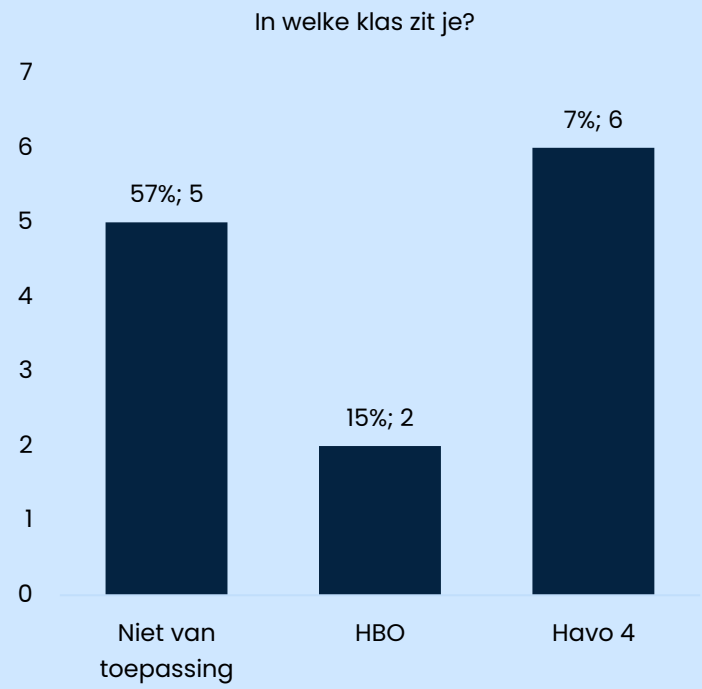
Wat is er nodig in Bergen op Zoom om het een aantrekkelijke plek te maken voor jou als jongere, student of young professional?

- Meer te beleven (3x)
  - Voor jongeren
  - Bezienswaardigheden
  - Minder mensen
- Meer woonruimte (3x)
  - Flexibel
  - Betaalbaar
- Werkplekken (2x)
  - Het beperkt aantal werkmogelijkheden moet groeien.
  - School en werkplekken voor jeugd en betaalbare woningen. Op dit moment hebben we alleen MBO, als je een ander niveau doet ben je verplicht buiten de stad school, werk en een huis te zoeken. Hierdoor gaan en blijven veel jongeren weg waardoor de stad verouderd en nog meer winkels en panden leeg komen te staan.
- De stad moet gaan leven.
- Geen reactie
- Vergroening van de stad
- Verslonzing binnenstad aanpakken
- Winkels
  - Kledingwinkel (2x) of outlet
  - Meer winkels voor mannen
  - Schoenenwinkels
  - Verzorgingswinkels
- Horecagelegenheden
  - Coffeeshops (2x)
  - KFC
  - Snackbar
  - Terrassen
  - Eetgelegenheden

Demografische gegevens

Beelden © Corné de Weert

Auteursrecht voorbehouden
© mei 2024 Bureau Stroom, Winselingseweg 93, 6541 AH Nijmegen

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden auteurs geen aansprakelijkheid. Voor eventuele verbeteringen van de opgenomen gegevens houden zij zich gaarne aanbevolen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Bureau Stroom.

BUREAU
stroom